

Nr.3

LATVIA TOURS CEĻOJUMU INDEKSS

2017. gada septembris

LATVIA TOURS CEĻOJUMU INDEKSS

Saturs	Kopsavilkums/ galvenie rādītāji	3
	I DAĻA: Pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss	5
	II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati	6
	III DAĻA: Latvijas iedzīvotāju aptaujas rezultāti	
	Došanās ārpus Latvijas pēdējo 12 mēnešu laikā	10
	Došanās ārpus Latvijas pēdējo 12 mēnešu laikā iemesli	11
	Ceļojuma organizators: pats vai tūrfirma	12
	Pēdējā atpūtas ceļojuma izmaksas	13
	Pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumu apmaksā	14
	Ko darīja pēdējā atpūtas ceļojumā?	15
	Plāni doties ceļojumā ārpus Latvijas tuvākā gada laikā	16
	Nākamā atpūtas ceļojuma plānotās izmaksas	17
	Atpūtas galamērķa izvēli ietekmējošie faktori	18
	Ziņu par teroraktiem un dabas katastrofām ietekme uz ceļojuma izvēli	19
	Iespējas apvienot darba braucienu ar atpūtu izmantošana	20
	Pielikumi	
	Aptaujas tehniskā informācija	22
	Pētījuma darba grupa	22
	Respondentu sociāli demogrāfiskais profils	23
	Terminu skaidrojums	24
	Pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula	25
	Aptaujas anketa	26

"Latvia Tours Ceļojumu indeksa" apraksts

"Latvia Tours Ceļojumu indekss" ir pētījums par Latvijas iedzīvotāju noskaņojumu, viedokli un attieksmi pret dažādiem ar ceļošanu saistītiem jautājumiem.

Pētījumu "Latvia Tours Ceļojumu indekss" veido reizi gadā, atspoguļot konkrētā brīža aktuālākās norises tūrisma nozarē. Paralēli katrā no aptaujām sabiedrībai tiek uzdots arī indikatoru jautājumu kopums, kas norāda uz sabiedrības ceļošanas paradumu izmaiņām.

Metodoloģija

Pētījumu "Latvia Tours Ceļojumu indekss" veido trīs daļas:

1) Pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss

Šis indekss novērtē ceļojumu tirgus attīstību kā indikatoru kopējai ekonomiskajai attīstībai Latvijā. Indeksu veido pārdoto aviobiļešu skaits un pārdoto aviobiļešu vērtība.

2) Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati

Statistikas dati, kuri atspoguļo dažādu ekonomisko un ar ceļošanu saistīto rādītāju tendences, iegūti no Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes. Šajā nodaļā atspoguļotas arī Finanšu ministrijas galveno makroekonomisko rādītāju prognozes.

3) SKDS veiktā Latvijas iedzīvotāju aptauja

2017. gada septembrī tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS veica Latvijas iedzīvotāju aptauju. Kopumā tika aptaujāti 1003 respondenti vecumā no 18 līdz 74 gadiem. Tie tika izvēlēti atbilstoši vairākpakāpju stratificētās nejaušās izlases metodei. Šāda izlases metode nodrošina ģenerālajam kopumam (Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā 18-74 gadiem) reprezentatīvu izlasi. Aptauja tika veikta tiešās intervijas veidā respondentu dzīvesvietās. Pētījuma statistiskā kļūda kopējiem atbilžu sadalījumiem nepārsniedz + / - 3.1% robežas.

Kopsavilkums/ galvenie rādītāji

Kopsavilkums

Analizējot galvenos Latvijas makroekonomiskos rādītājus, redzams, ka visos indikatoros laikā no 2013. gada pirmā pusgada līdz 2017. gada pirmajam pusgamam ir notikušas izmaiņas. Kopš 2015. gada otrās puses turpina samazināties nodarbināto iedzīvotāju skaits. Kopējā tendence rāda, ka strādājošo vidējā darba samaksa turpina palielināties, bet bezdarba rādītājs samazināties. Iekšzemes kopprodukts ar nelielām svārstībām arī turpina pieaugt. Arī pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss minētajā periodā ar zināmām svārstībām, tomēr palielinās.

Tā kā pastāv sakarība starp pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indeksu un minētajiem ekonomiskajiem rādītājiem (ko apliecina korelācijas koeficienti), var teikt, ka pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss ir ļoti labs indikators, kas parāda iedzīvotāju labklājību līdzās tādiem rādītājiem kā nodarbinātība vai iekšzemes kopprodukts. Līdz ar to, aplūkojot pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indeksa rādītājus, mēs varam spriest par ekonomisko situāciju valstī.

Ņemot vērā Latvijas iedzīvotāju aptaujā noskaidroto, ka vairāk ir to ceļotāju, kuri savā nākamajā atpūtas ceļojumā plāno tērēt vairāk naudas, bet mazāk to, kuri plāno tērēt mazāk, un pastāvošo sakarību starp galvenajiem makroekonomiskajiem indikatoriem un tūrismu, mēs varam izdarīt pieņēmumu, ka gaidāma makroekonomisko rādītāju uzlabošanās.

I DAĻA: Pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss

rādītājs	2017.gada septembris	izmaiņas kopš 2017.gada februāra
Pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss	130	 + 11.3

II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji

rādītājs	2017.gada I puse	izmaiņas kopš 2016.gada II puses
Nodarbināto iedzīvotāju skaits	855 000	 -6 000
Bezdarbnieku īpatsvars	9.4%	 - 0.3%
Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa	906 eur/mēnesī	 + 29 eur/ mēnesī
Izlīdzinātais iekšzemes kopprodukts	€ 6 578211	 + 272 470 eur

Dažādi CSP statistikas dati par ceļošanu

rādītājs	2016.gada rezultāts	izmaiņas kopš 2015.gada
Braucienų skaits	1 696 (tūkst.)	 + 0.2
Nakšņojumu skaits	6584 (tūkst.)	 + 0.6
Izdevumi	360 milj/eur	 - 14.3 milj/eur
Braucienų uz ārzemēm īpatsvars	49%	 + 2%

Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citi personiskie braucieni uz ārvalstīm

Kopsavilkums/ galvenie rādītāji

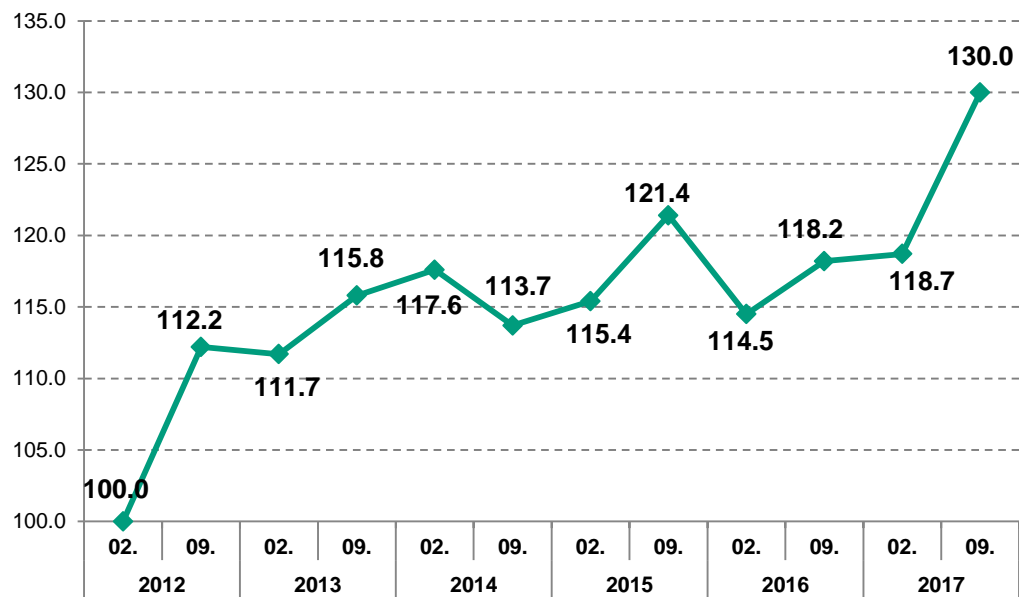
III DAĻA: Latvijas iedzīvotāju 2017. gada septembra un 2016. gada augusta aptaujas rezultātu salīdzinājums

<i>rādītājs</i>	<i>2017.gada septembris</i>	<i>izmaiņas kopš 2016.gada augusta</i>
<i>no visiem aptaujātajiem</i>		
Došanās ārpus Latvijas pēdējo 12 mēnešu laikā	43%	 - 1%
Došanās atpūtas ceļojumā 12 mēnešu laikā	26%	 - 1%
Plāni doties ceļojumā ārpus Latvijas tuvākā gada laikā	37%	 - 3%
<i>no tiem, kuri ir bijuši atpūtas ceļojumā pēdējā gada laikā</i>		
Pēdējā atpūtas ceļojuma izmaksas	410 euro	 - 3 euro
Tūrfirmas organizēts ceļojums (pilnībā vai daļēji)	29%	 - 10%
Pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumu apmaksa:		
- nauda tika īpaši krāja	47%	 + 3%
- naudu ņēma no esošajiem līdzekļiem	37%	 + 2%
- ceļojumu apmaksāja kāds cits	16%	 - 4%
Ko darīja pēdējā atpūtas ceļojumā?:		
- devās ekskursijās	60%	 - 5%
- laiku pavadīja pludmalēs	33%	 + 2%
- atpūtās pie dabas	25%	 - 4%
<i>no tiem, kuri bija atpūtas ceļojumā pēdējā gada laikā un kuri plāno tādā doties atkal</i>		
Nākamā atpūtas ceļojuma plānotās izmaksas:		
- plāno tērēt vairāk naudas nekā iepriekšējā	22%	 + 1%
- plāno tērēt ceļojumā tikpat daudz naudas	47%	 + 4%
- plāno atvēlēt mazāku naudas summu	9%	izmaiņas nav notikušas

I DAĻA: Pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss

Indeksā ceļojumu tirgus attīstība izmantota kā indikators kopējai ekonomiskajai attīstībai Latvijā. Rēķinot ceļojumu tirgus lielumu un tā attīstību, tika izmantota proprietārā metodoloģija un dati. Tā apvieno pārdoto aviobiļešu skaitu un pārdoto aviobiļešu vērtību.

Avots: IATA (International Air Transport Association) un Latvia Tours

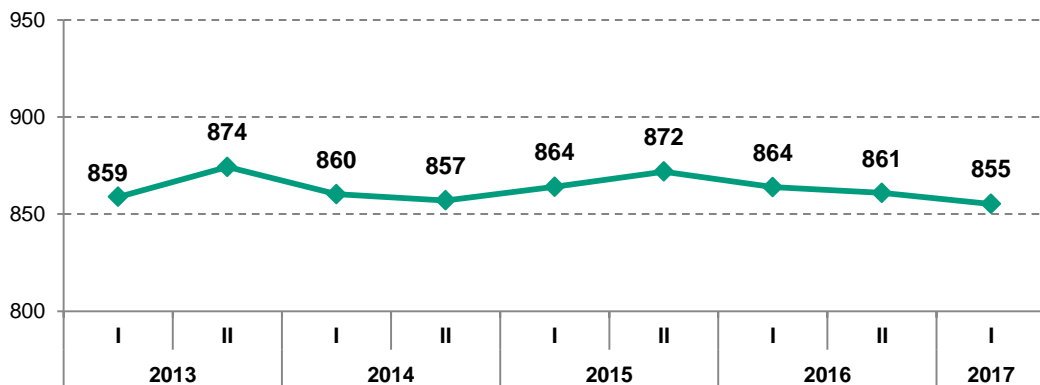
Ir zināms, ka tēriņi ceļojumiem un darījumu braucieniem mēdz būt ļoti mainīgi, un tie lielā mērā atspoguļo kopējo iedzīvotāju un tirgus noskaņojumu pret esošo ekonomisko situāciju un prognozēm par Latvijas ekonomikas izmaiņām nākotnē. Piemēram, ja iedzīvotāji sāk uztraukties par savas darbavietas vai ienākumu stabilitāti, ceļojumu pārdošanas apjomi sarūk. Citos ekonomikas indikatoros šī tendence būs redzama vēlāk, tāpēc pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indekss ātrāk nekā citi indikatori liecina par ekonomiskās situācijas izmaiņām nākotnē.

Kā var redzēt grafikā, 2012. gadā notika straujš ceļojumu tirgus attīstības tempa pieaugums. Turpmāko divu gadu laikā pieauguma temps palēninājās un 2014. gada otrajā pusē vērojams neliels kritums, kas ir saistīts ar sankcijām pret Krieviju un tirgus noskaņojuma pasliktināšanos. Šī tendence bija vērojama vēl 2015. gada sākumā, tomēr jau gada otrajā pusē iedzīvotāju un tirgus noskaņojumā vērojama uzlabošanās. 2016. gada sākumā atkal bija vērojama neliela lejupslīde, tomēr jau gada otrajā pusē ceļojumu tirgus atdzīvojās un ceļojumu pārdošana palielinājās. 2017. gads turpināja iesākto pieauguma tempu, sasniedzot līdz šim visaugstāko rādītāju 2017. gada otrajā pusē.

II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati

Nodarbināto iedzīvotāju skaits pa pusgadiem

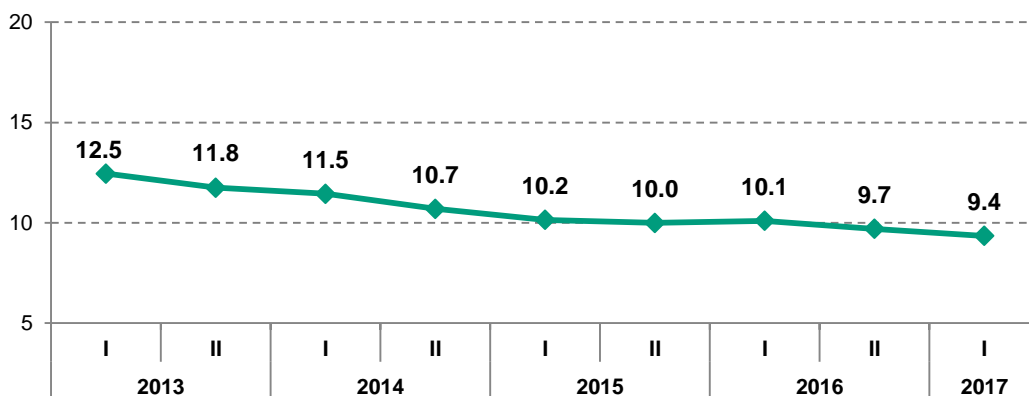
Nodarbināto skaits (tūkst.)

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

Bezdarbnieku īpatsvars pa pusgadiem

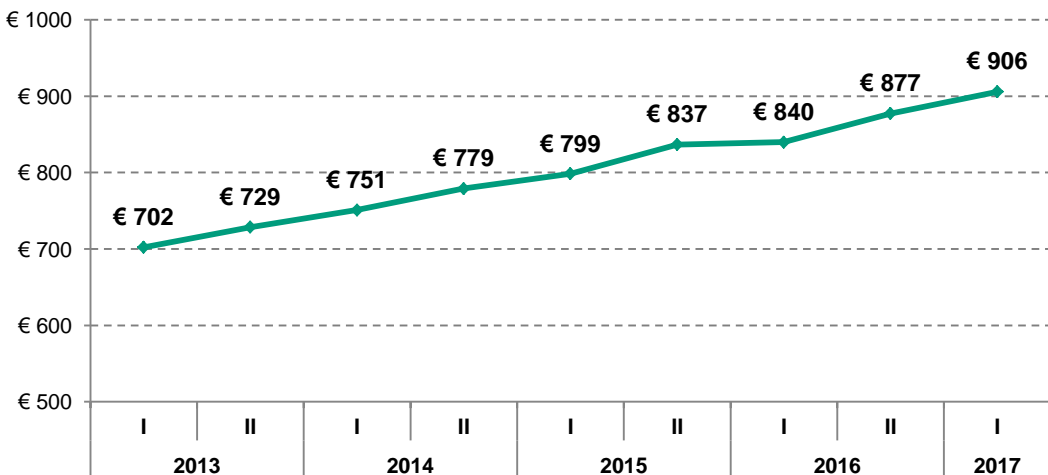
Bezdarba īpatsvars (%)

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa pa pusgadiem

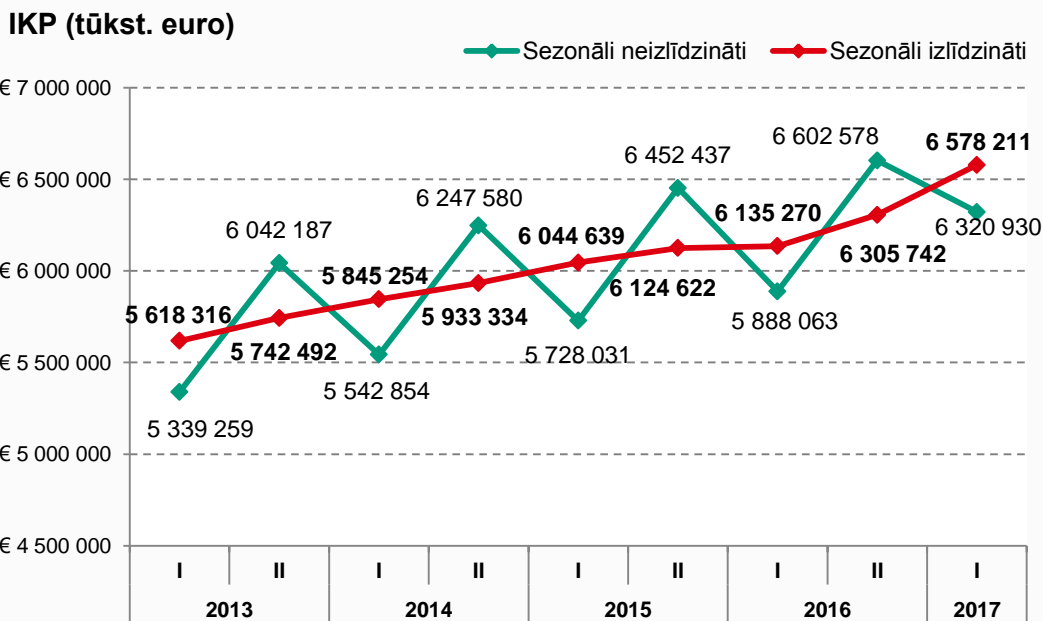
Mēneša vidējā darba samaksa (euro)

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati

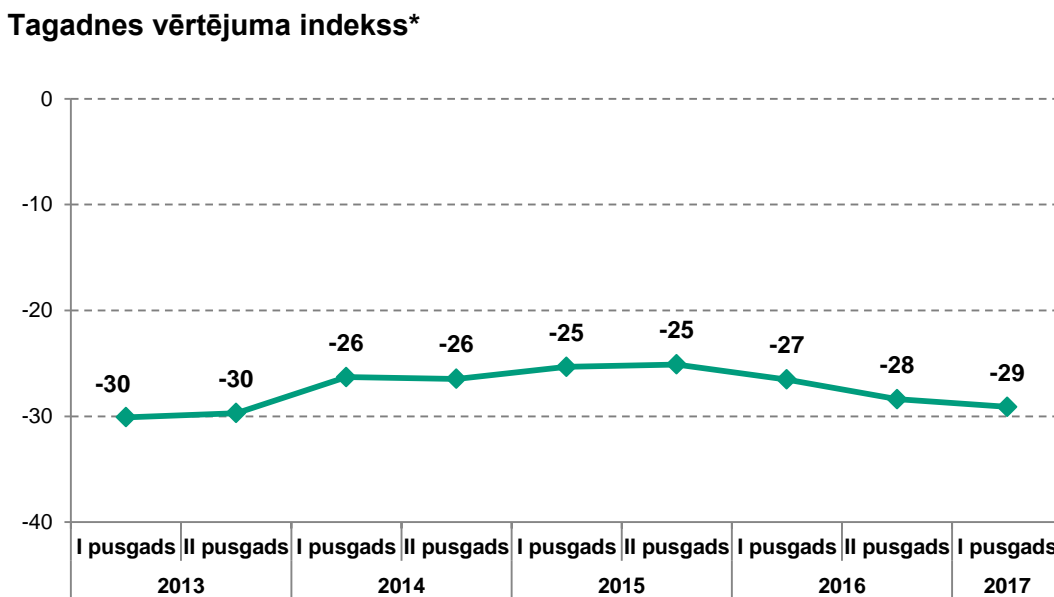
Iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās pa pusgadiem

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

Baltic International Bank Latvijas barometra Tagadnes vērtējuma indekss

Iepriekš DNB Latvijas barometrs

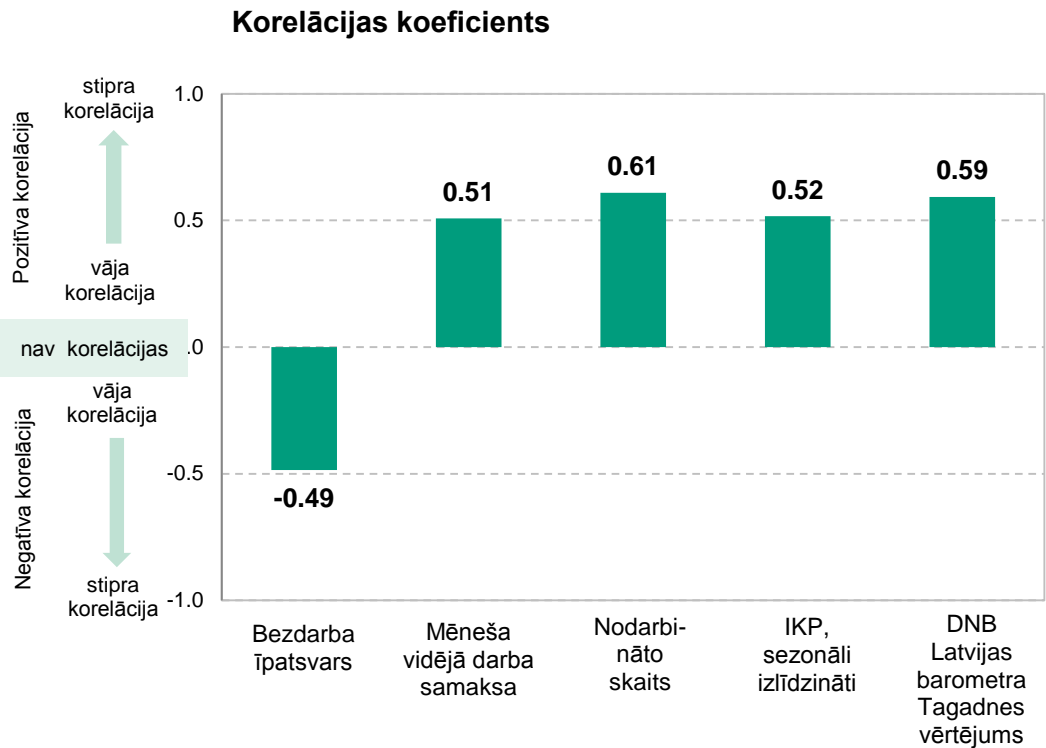

Avots: "BIB Latvijas barometrs"

* - Tagadnes vērtējuma indekss tiek aprēķināts kā vidējais rādītājs no 6 apakšindeksiem (kopējās situācijas attīstības vērtējuma, pašreizējā ekonomikas stāvokļa vērtējuma, ekonomikas stāvokļa izmaiņu virziena, pašreizējā ģimenes materiālā stāvokļa vērtējuma, darba izredžu vērtējuma un valdības darba vērtējuma indeksa. Indekss var svārstīties no +100 (visi vērtējumi pozitīvi) līdz -100 (visi vērtējumi negatīvi).

II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati

Korelācija starp pārdoto aviobiļešu skaita un vērtības indeksu un dažādiem ekonomiskajiem rādītājiem

Galveno makroekonomisko rādītāju prognozes

2017. gada jūlijs

	2016	2017	2018	2019
Iekšzemes kopprodukts, milj. euro	25018.2	26676	28359	29977
pieaugums faktiskajās cenās, %	2.7	6.6	6.3	5.7
pieaugums salīdzināmās cenās, %	2	3.7	3.4	3.2
IKP deflators (gads pret gadu), %	0.7	2.8	2.8	2.4
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.1	2.8	2.8	2.4
Nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa, euro	859	914.8	969.7	1020.6
pieaugums faktiskajās cenās, %	5	6.5	6	5.25
pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.9	3.6	3.3	2.9
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.3	893.3	893.3	893.3
pieaugums, %	-0.3	0	0	0
Bezdarba līmenis, % no ekon. aktīviem iedzīvotājiem	9.6	8.9	8.2	7.7

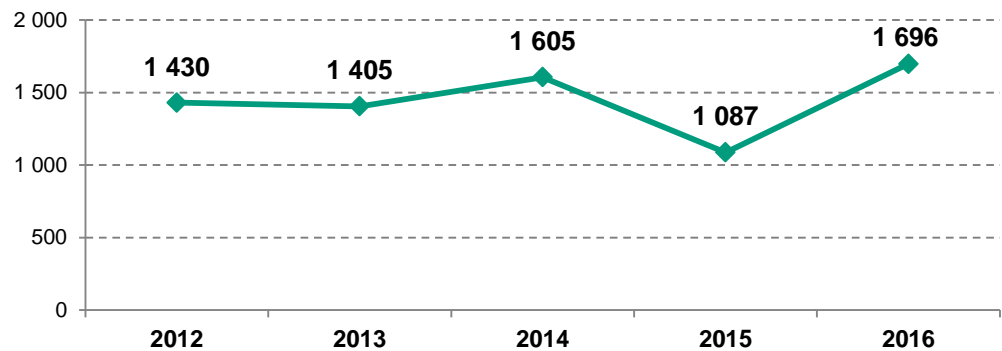
Avots: Latvijas Republikas Finanšu ministrija

II DAĻA: Dažādi ekonomiskie rādītāji un statistikas dati

Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citi personiskie braucieni uz ārvalstīm

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

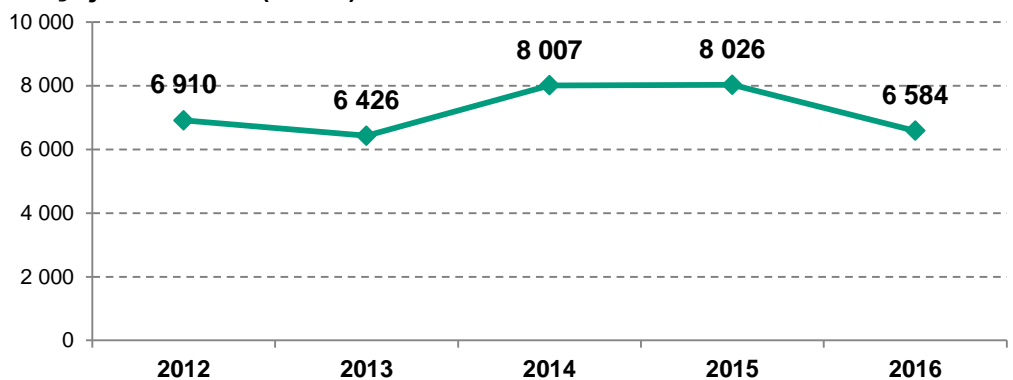
Braucienu skaits (tūkst.)

Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citi personiskie braucieni uz ārvalstīm

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

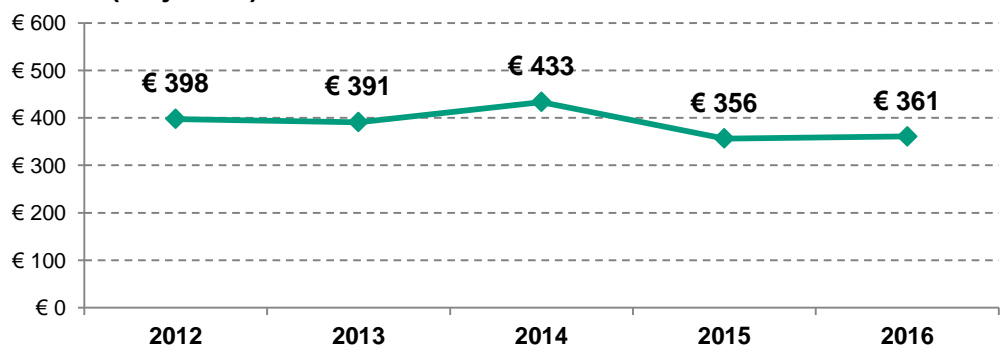
Nakšņojumu skaits (tūkst.)

Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citi personiskie braucieni uz ārvalstīm

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

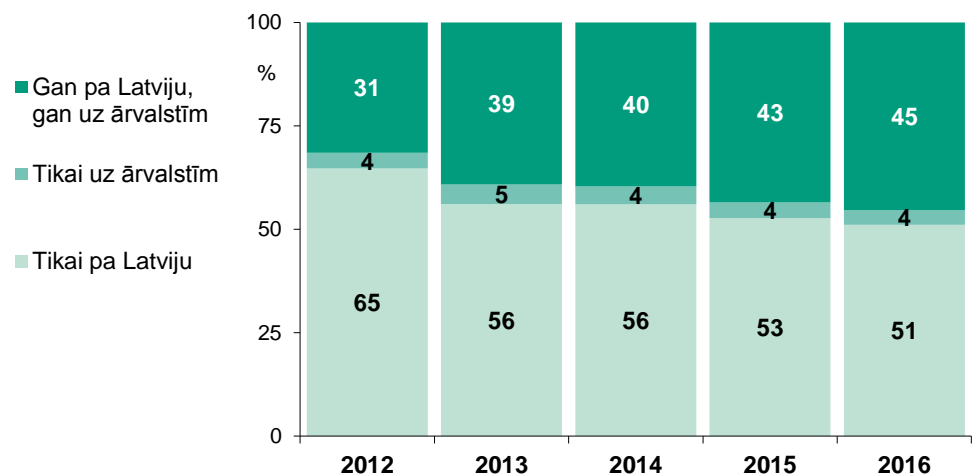
Izdevumi (milj. euro)

Latvijas iedzīvotāju atpūtas un citu personisko braucienu pa Latviju un uz ārvalstīm dalījums

Apsekojumā iekļauti privāto mājsaimniecību locekļi no 15 gadu vecuma, kas piedalījušies gan vienas dienas, gan vairākdienu braucienos.

Avots: Latvijas Centrālās statistikas pārvalde

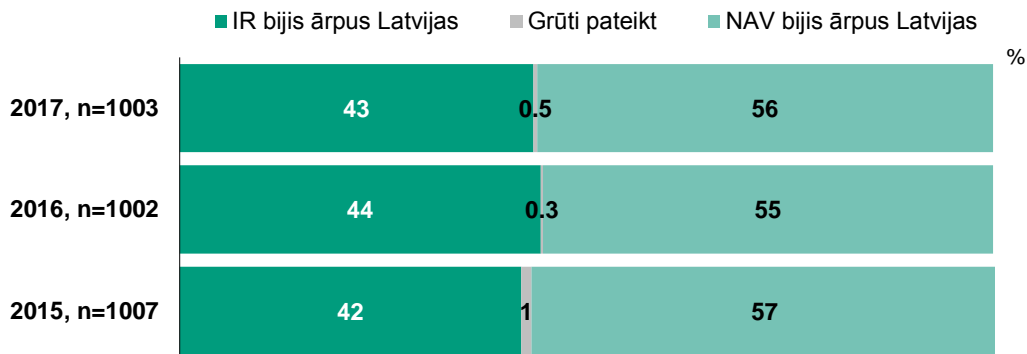

III DAĻA: Latvijas iedzīvotāju aptaujas rezultāti

Došanās ārpus Latvijas pēdējo 12 mēnešu laikā

"Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat bijis/-usi ārpus Latvijas? Ja JĀ, tad kādu iemeslu dēļ?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

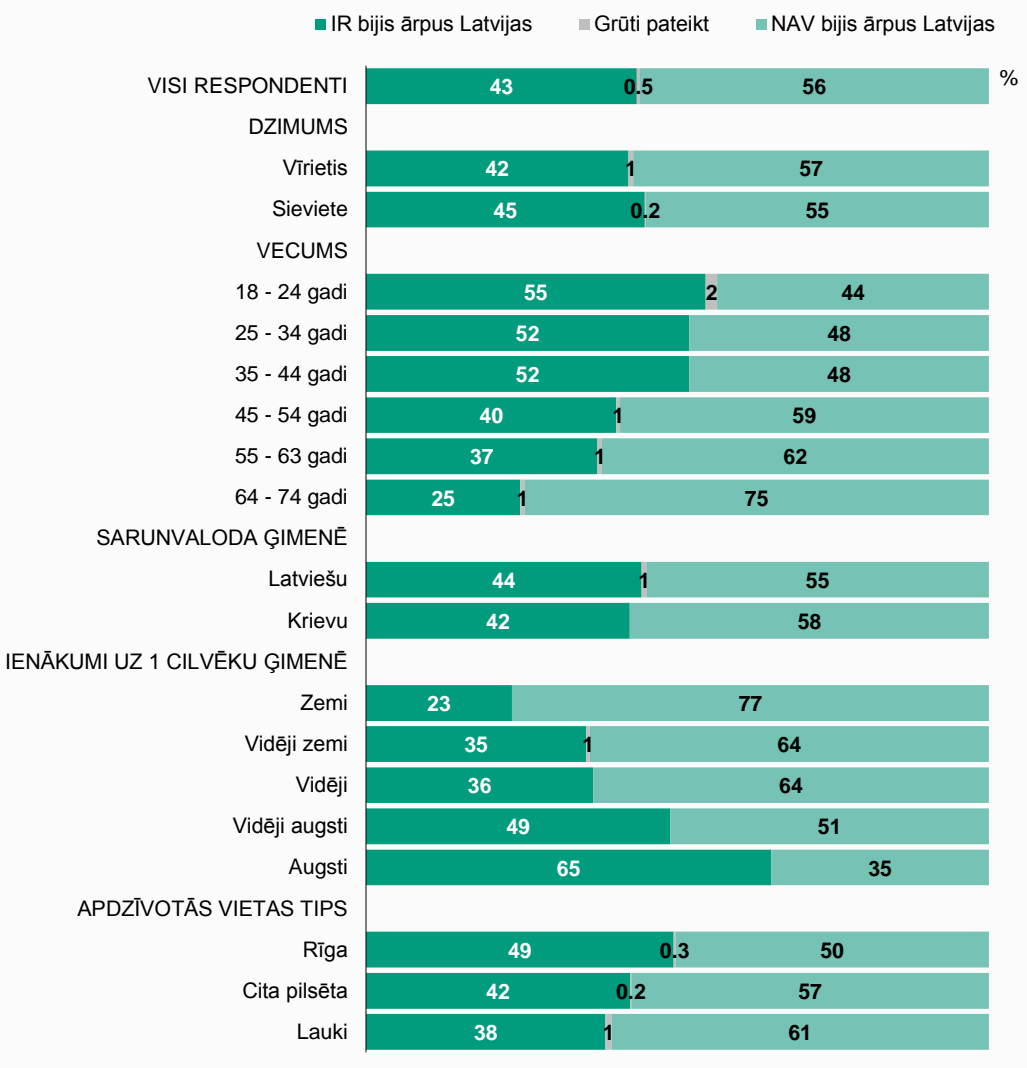

Saskaņā ar SKDS 2017. gada septembra aptauju, pēdējo 12 mēnešu laikā ārpus Latvijas ir devušies 43% iedzīvotāju. Salīdzinot šos datus ar 2016. gada augustā un 2015. gada novembrī veikto aptauju datiem, redzams, ka būtiskas izmaiņas nav notikušas.

Biežāk ārpus Latvijas devušies iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 44 gadiem. Aptaujas dati parāda arī ienākumu ietekmi uz došanos ārpus Latvijas, proti, ir vērojama tendence, ka palielinoties ienākumu līmenim, pieaug to iedzīvotāju īpatsvars, kuri pēdējā gada laikā ir bijuši ārpus Latvijas. Šī tendence saglabājas kopš 2015. gada.

"Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat bijis/-usi ārpus Latvijas? Ja JĀ, tad kādu iemeslu dēļ?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

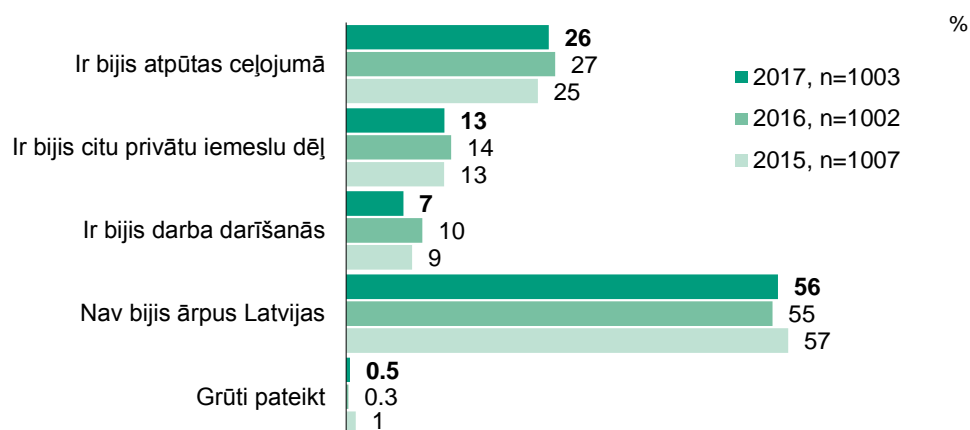

Došanās ārpus Latvijas pēdējo 12 mēnešu laikā iemesli

"Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat bijis/-usi ārpus Latvijas? Ja JĀ, tad kādu iemeslu dēļ?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

Pēdējo 12 mēnešu laikā ārpus Latvijas ir devušies 43% iedzīvotāju. To skaitā 26% bija devušies atpūtas ceļojumā, 13% - citu privātu iemeslu dēļ, bet vēl 7% bija ārpus Latvijas darba darīšanās.

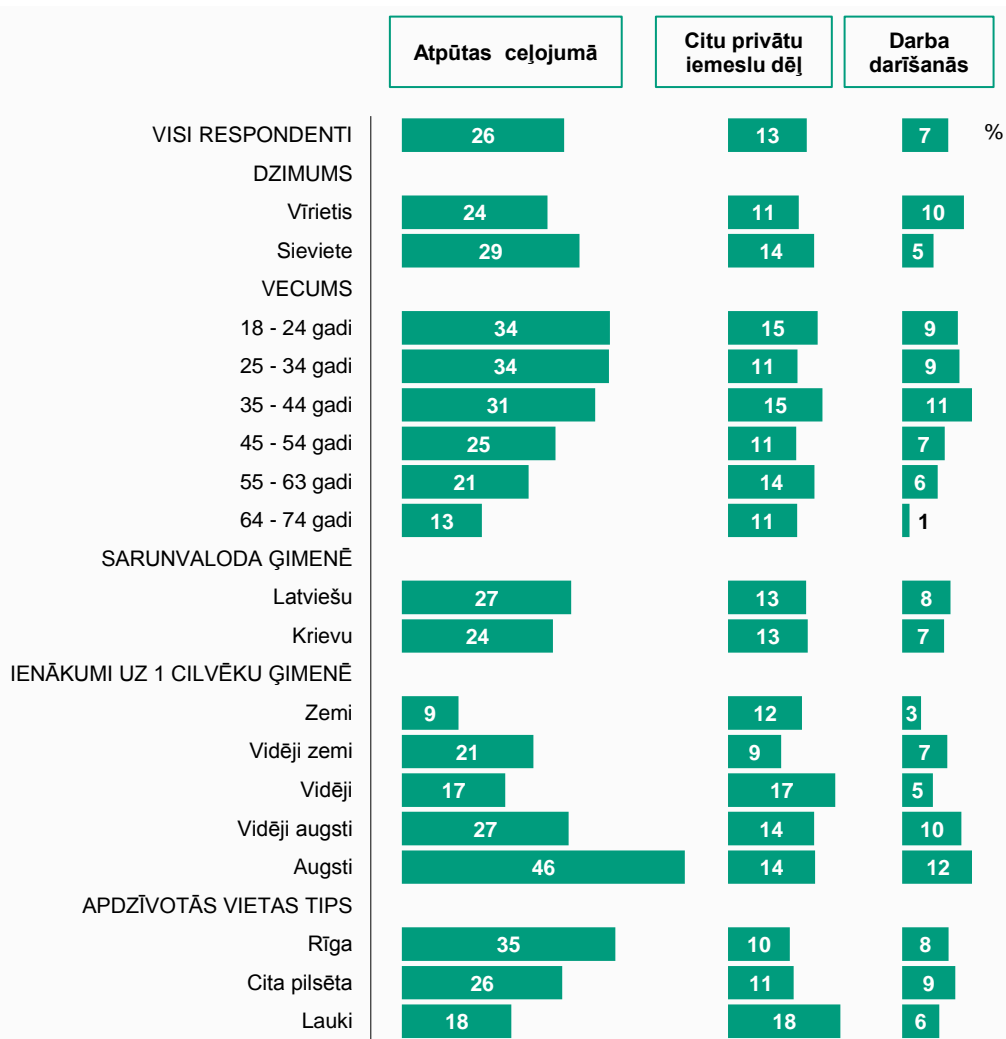
Salīdzinot došanās ārpus Latvijas iemeslus ar iepriekš veikto aptauju datiem, redzams, ka būtiskas izmaiņas nav notikušas.

Arī šogad aptaujas dati rāda, ka palielinoties iedzīvotāju vecumam, samazinās to iedzīvotāju īpatsvars, kuri bija devušies atpūtas ceļojumā. Tas nozīmē, ka vecāka gadagājuma iedzīvotāji ceļojumos dodas retāk nekā jaunieši. Ir vērojama arī korelācija starp ienākumiem un ceļošanu, proti, palielinoties ienākumiem, pieaug atpūtas ceļojumu īpatsvars.

"Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat bijis/-usi ārpus Latvijas? Ja JĀ, tad kādu iemeslu dēļ?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

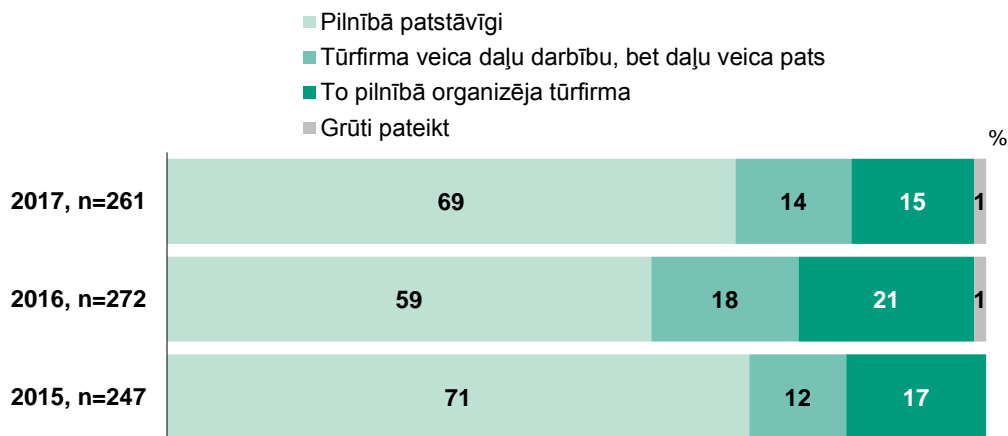
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

Ceļojuma organizators: pats vai tūrfirma

"Kā Jūs organizējat savu pēdējo atpūtas ceļojumu: pats patstāvīgi vai arī izmantojāt kādas tūrfirmas pakalpojumus?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas vai tūrisma ceļojumā ārpus Latvijas attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

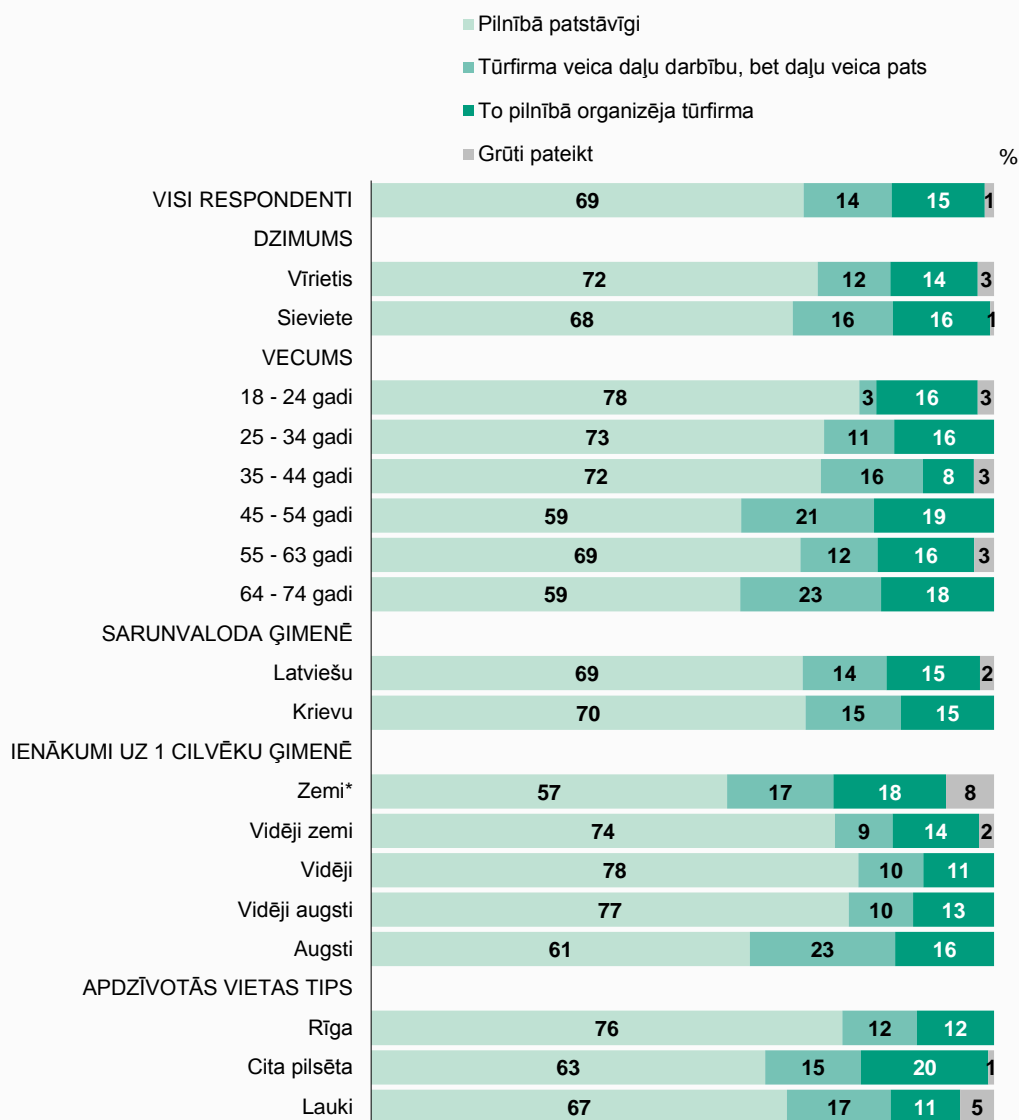
Kopumā 29% no tiem ceļotājiem, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas vai tūrisma ceļojumā ārpus Latvijas, pilnībā vai daļēji ir izmantojuši tūrfirmu pakalpojumus. To skaitā 15% izvēlējās iegādāties jau gatavus ceļojumus kādā no tūrfirmām, bet 14% daļu pakalpojumu iegādājās kādā tūrfirmā, bet daļu organizēja paši.

Salīdzinot ceļojuma organizēšanas prakses ar 2016. gada augustā veiktās aptaujas datiem, redzams, ka ceļotāji retāk savu ceļojumu plānošanā iesaista tūrfirmas.

"Kā Jūs organizējat savu pēdējo atpūtas ceļojumu: pats patstāvīgi vai arī izmantojāt kādas tūrfirmas pakalpojumus?"

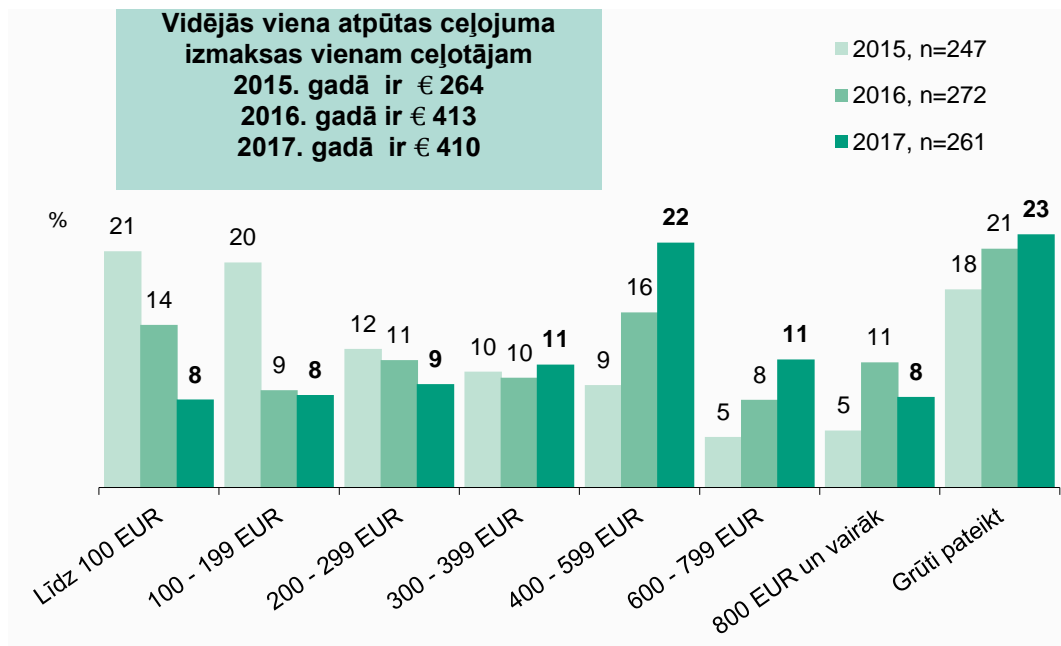
Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas vai tūrisma ceļojumā ārpus Latvijas

* Bāze attiecīgajā grupā ir pārāk maza statistiski pamatotu secinājumu veikšanai

Pēdējā atpūtas ceļojuma izmaksas

"Cik daudz naudas Jums (eiro uz vienu mājsaimniecības locekli) izmaksāja Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?"

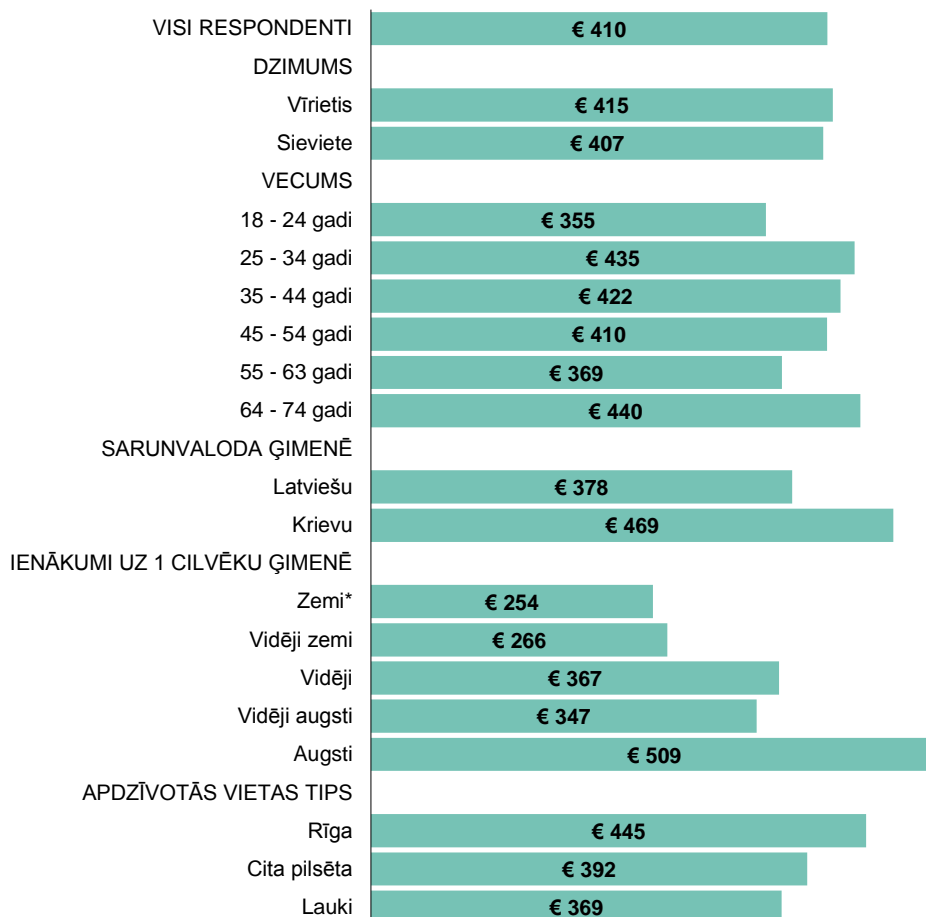
Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas, attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

2017. gada aptauja parādīja, ka vidēji vienam cilvēkam viens ceļojums izmaksāja 410 EUR, kas ir gandrīz tikpat kā 2016. gadā, kad vidēji vienam cilvēkam viens ceļojums izmaksāja 413 EUR.

16% no tiem, kuri pēdējā gada laikā bija devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas, ceļojuma izmaksas bija līdz 199 EUR. 20% pēdējais atpūtas ceļojums izmaksāja no 200 līdz 399 EUR. 33% izmaksas sastādīja no 400 līdz 799 EUR, bet 8% atpūtas ceļojuma izmaksas bija virs 800 EUR.

"Cik daudz naudas Jums (eiro uz vienu mājsaimniecības locekli) izmaksāja Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?"

Vidējās ceļojuma izmaksas vienam cilvēkam (EUR)

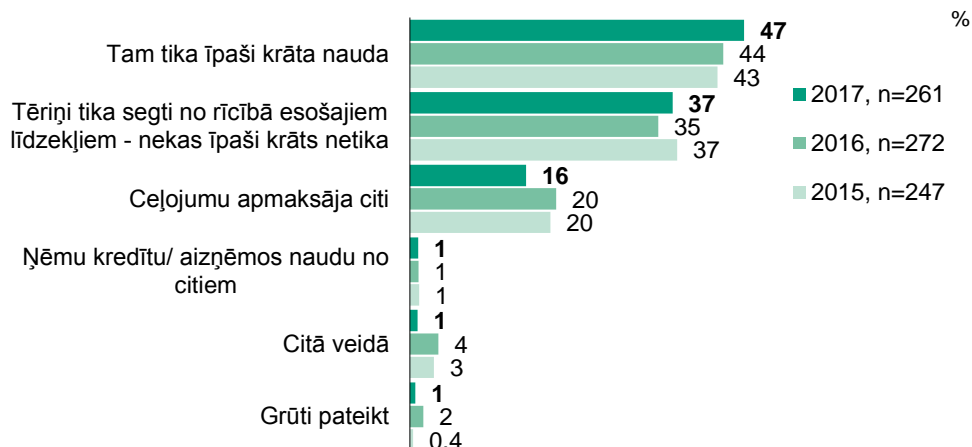

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas

* Bāze attiecīgajā grupā ir pārāk maza statistiski pamatotu secinājumu veikšanai

Pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumu apmaksā

"Kādā veidā Jūs apmaksājāt pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumus?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas, attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

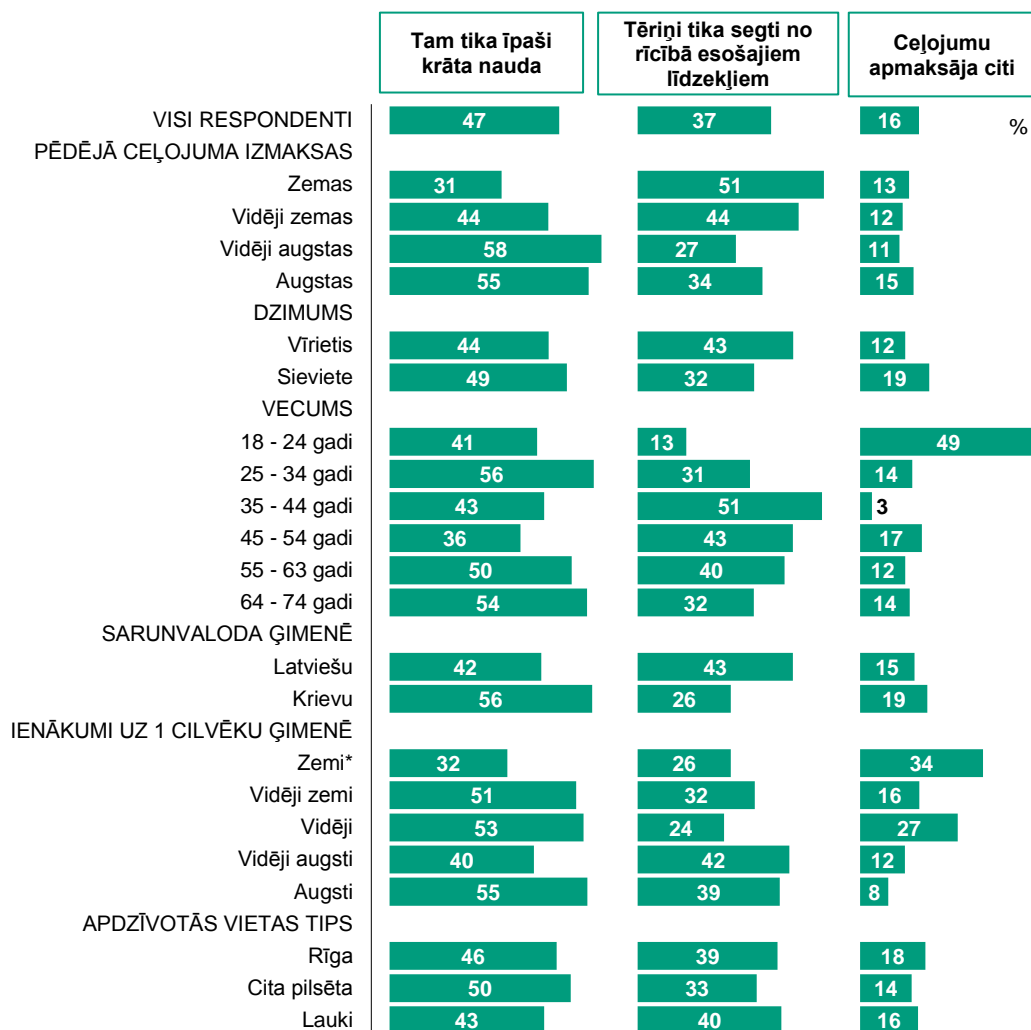
Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

Gandrīz puse (47%) no ceļotājiem ceļojumu apmaksāja no līdzekļiem, kas tika īpaši krāti. Nedaudz mazāks ceļotāju īpatsvars (37%) ceļojuma izdevumus apmaksāja no rīcībā esošajiem līdzekļiem. Savukārt 16% ceļotājiem izdevumus apmaksāja kāds cits.

Kopš 2016. gada, ir samazinājies to ceļotāju īpatsvars, kuriem ceļojumu apmaksāja kāda cita persona.

Naudu ceļojumam biežāk krāj iedzīvotāji no 25 līdz 34 gadiem, kā arī iedzīvotāji pēc 55 gadu vecuma. Iedzīvotāji no 35 līdz 44 gadiem biežāk ceļojuma izdevumus sedza no rīcībā esošajiem līdzekļiem. Jaunākajiem (18-24 gadi) iedzīvotājiem biežāk ceļojumus apmaksāja kāds cits.

"Kādā veidā Jūs apmaksājāt pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumus?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas

Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

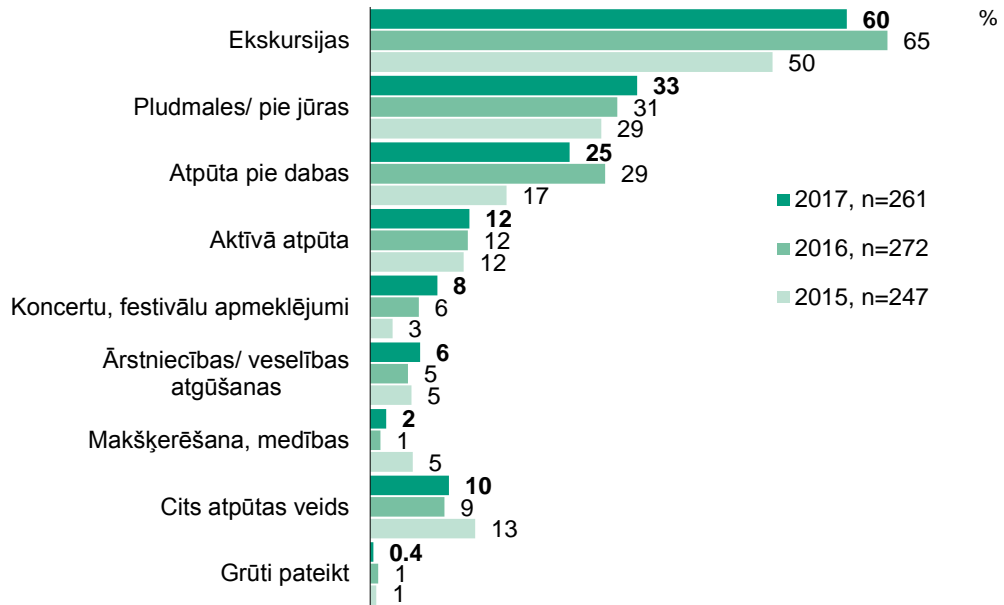
* Bāze attiecīgajā grupā ir pārāk maza statistiski pamatotu secinājumu veikšanai

Ko darīja pēdējā atpūtas ceļojumā?

"Kāds bija Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas, attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

60% no ceļotājiem devās dažādās ekskursijās, 33% laiku pavadīja pludmalēs, bet 25% izvēlējās atpūtu pie dabas. Citus laika pavadīšanas veidus ceļojumos izvēlējās mazāks ceļotāju īpatsvars.

"Kāds bija Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas

Vairākatbilžu jautājums (% summa > 100)

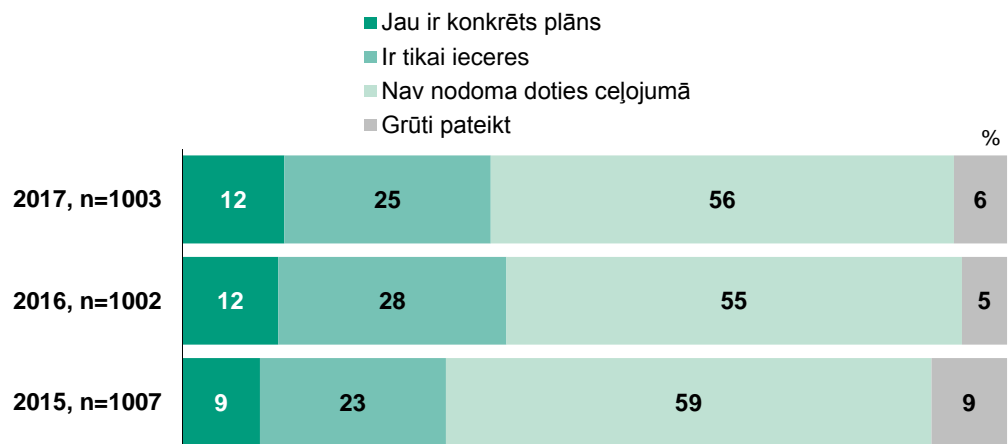
* Bāze attiecīgajā grupā ir pārāk maza statistiski pamatotu secinājumu veikšanai

	Ekskursijas	Pludmales/ pie jūras	Atpūta pie dabas	Aktīvā atpūta	%
VISI RESPONDENTI	60	33	25	12	
PĒDĒJĀ CEĻOJUMA IZMAKSAS					
Zemas	71	15	15	9	
Vidēji zemas	63	23	31	6	
Vidēji augstas	61	34	26	18	
Augstas	51	53	26	19	
DZIMUMS					
Vīrietis	58	34	30	19	
Sieviete	61	33	22	8	
VECUMS					
18 - 24 gadi	62	35	27	24	
25 - 34 gadi	55	42	22	13	
35 - 44 gadi	59	41	28	22	
45 - 54 gadi	53	30	30	2	
55 - 63 gadi	72	22	22	3	
64 - 74 gadi	73	5	14	5	
SARUNVALODA ĢIMENĒ					
Latviešu	67	26	23	15	
Krievu	47	47	28	7	
IENĀKUMI UZ 1 CILVĒKU ĢIMENĒ					
Zemi*	41	9	25	8	
Vidēji zemi	74	31	29	15	
Vidēji	56	24	15	4	
Vidēji augsti	55	21	26	2	
Augsti	58	43	29	15	
APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS					
Rīga	58	34	33	14	
Cita pilsēta	61	30	16	11	
Lauki	61	39	24	13	

Plāni doties ceļojumā ārpus Latvijas tuvākā gada laikā

"Vai Jūs plānojat tuvāko 12 mēnešu laikā doties kādā atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

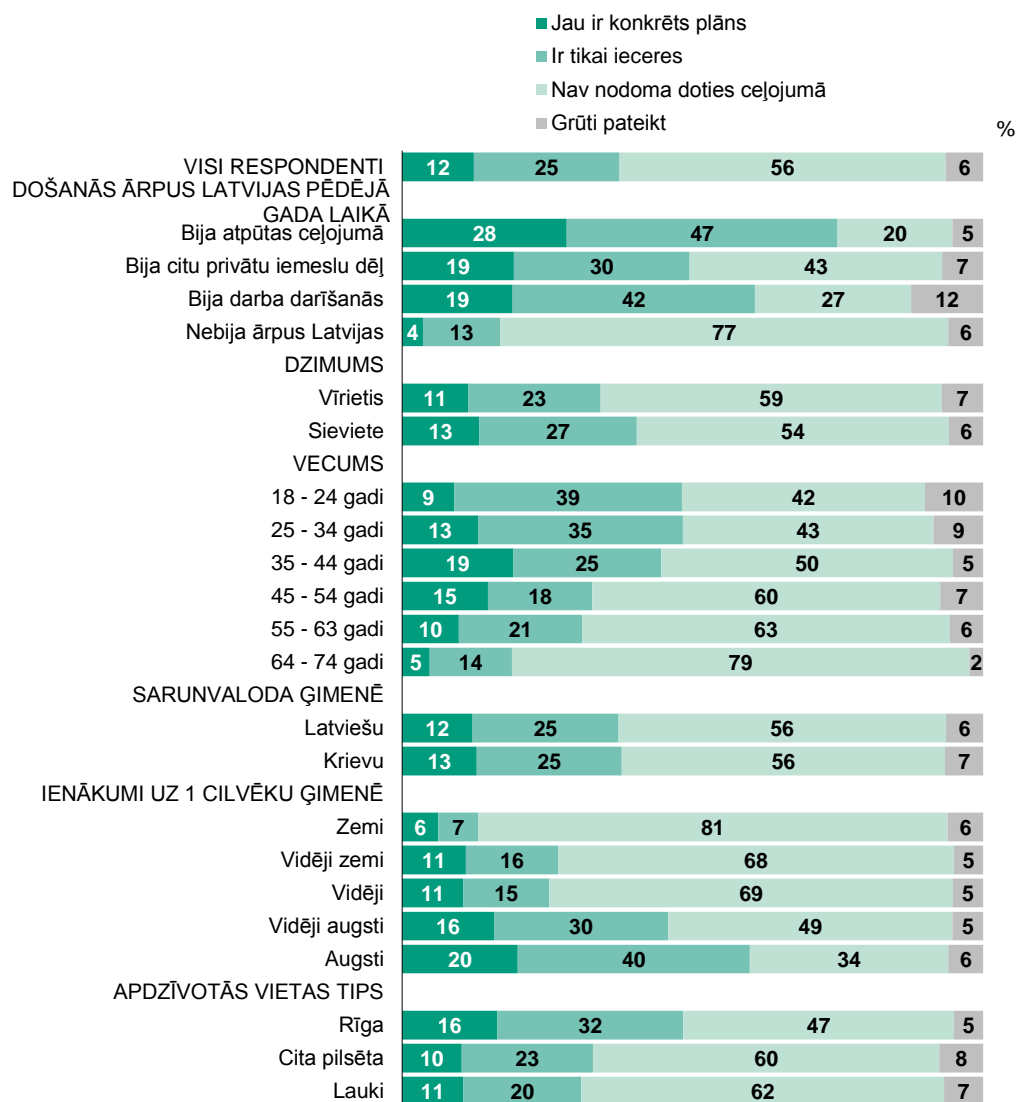
Kopumā 37% iedzīvotāju plāno doties atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas tuvākā gada laikā. To skaitā 12% jau ir konkrēts plāns attiecībā uz ceļojumu ārpus Latvijas, bet vēl 25% iedzīvotāju ir ieceres. Daudz biežāk plānus doties ceļojumā tuvāko 12 mēnešu laikā pauda tie iedzīvotāji, kuri pēdējā gada laikā bija devušies ārpus Latvijas.

No visiem aptaujātajiem iedzīvotājiem vairāk nekā puse (56%) norāda, ka viņiem nav nodoma tuvāko 12 mēnešu laikā doties kādā atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas.

Kopš 2016. gada būtiskas izmaiņas, attiecībā uz plāniem doties atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas tuvākā gada laikā, nav notikušas.

"Vai Jūs plānojat tuvāko 12 mēnešu laikā doties kādā atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas?"

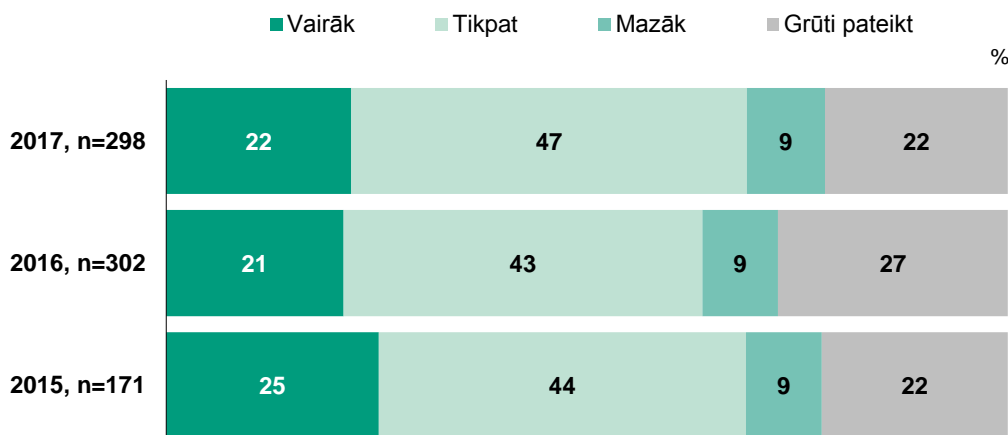
Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

Nākamā atpūtas ceļojuma plānotās izmaksas

"Runājot par atpūtas ceļojumiem ārpus Latvijas vai tuvākajos 12 mēnešos Jūs šādām aktivitātēm visdrīzāk tērēsiet vairāk, tikpat vai mazāk naudas nekā Jūs iztērējāt iepriekšējos 12 mēnešos?"

Bāze: respondenti, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies ceļojumā ārpus Latvijas un kuriem ir nodoms tuvāko 12 mēnešu laikā doties ceļojumā ārpus Latvijas, attiecīgajā grupā (sk. "n" grafikā)

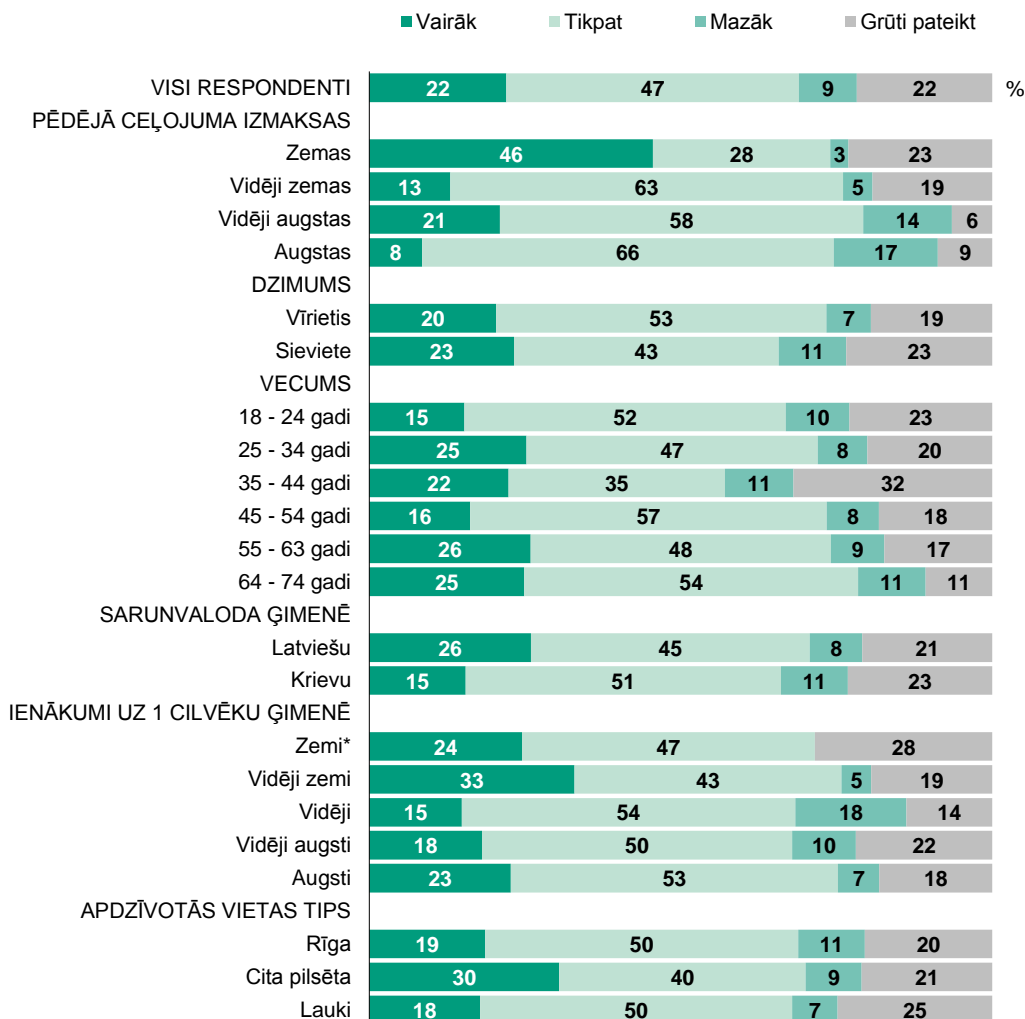

47% no tiem iedzīvotājiem, kuriem ir nodoms tuvāko 12 mēnešu laikā doties atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas, plāno tērēt tikpat daudz naudas, cik viņi iztērēja savā pēdējā ceļojumā. Savukārt 22% plāno tērēt vairāk naudas, bet 9% nākamajam ceļojumam plāno atvēlēt mazāku naudas summu.

"Runājot par atpūtas ceļojumiem ārpus Latvijas vai tuvākajos 12 mēnešos Jūs šādām aktivitātēm visdrīzāk tērēsiet vairāk, tikpat vai mazāk naudas nekā Jūs iztērējāt iepriekšējos 12 mēnešos?"

Bāze: respondenti attiecīgajā grupā, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir devušies ceļojumā ārpus Latvijas un kuriem ir nodoms tuvāko 12 mēnešu laikā doties ceļojumā ārpus Latvijas

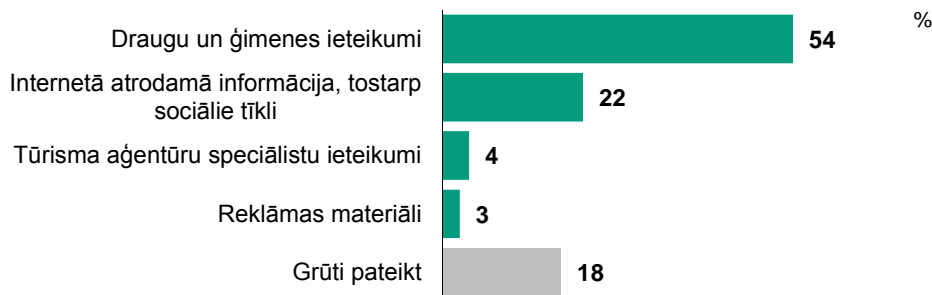
* Bāze attiecīgajā grupā ir pārāk maza statistiski pamatotu secinājumu veikšanai

Atpūtas galamērķa izvēli ietekmējošie faktori

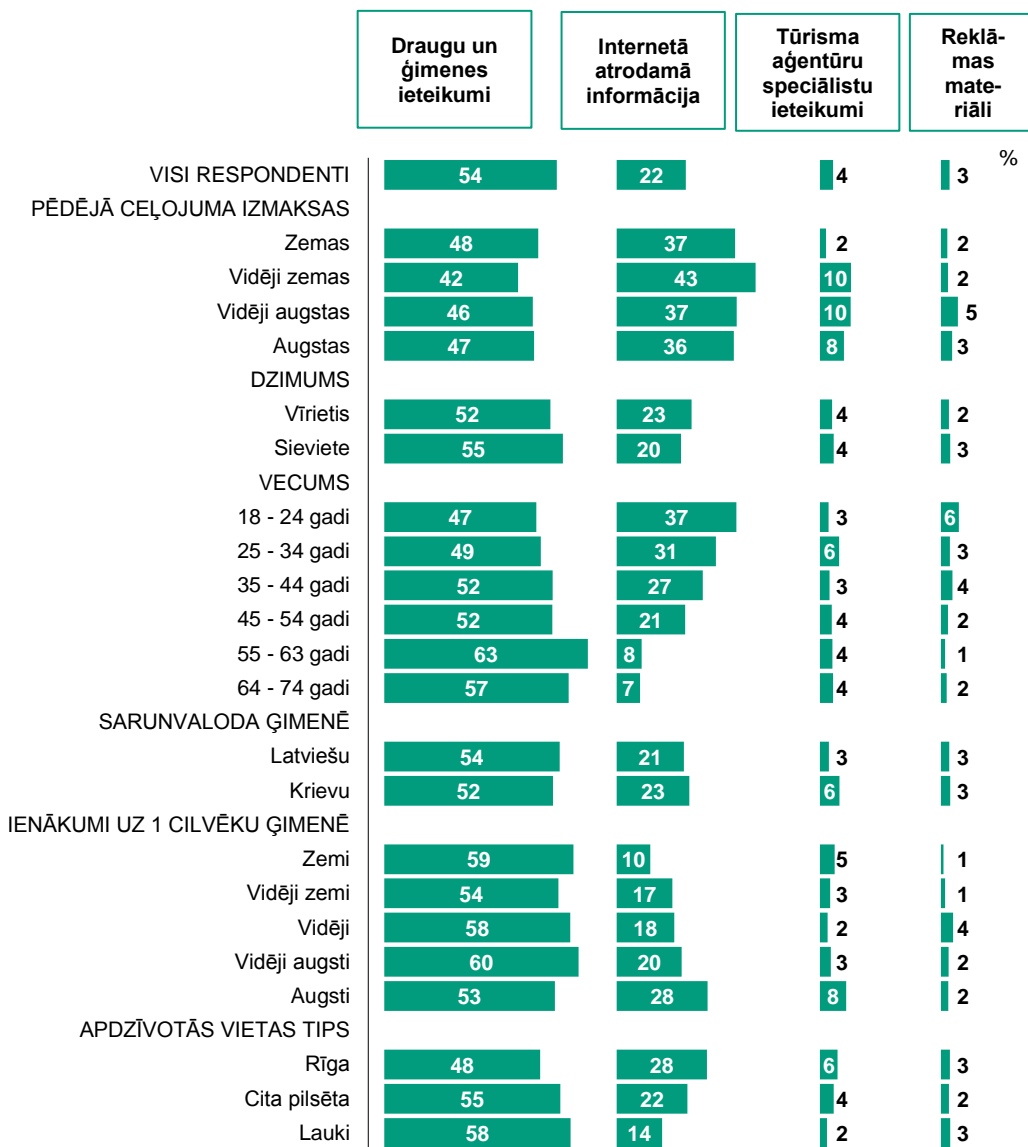
"Kas visvairāk ietekmē Jūsu lēmumu, izvēloties atpūtas galamērķi?"

Bāze: visi respondenti, n=1003

Nedaudz vairāk kā puse aptaujāto, izvēloties atpūtas galamērķi, paļaujas uz draugu un ģimenes ieteikumiem. Savukārt gandrīz katrs piektais aptaujātais norāda, ka meklē informāciju par ceļojumiem internetā. Aptaujas dati parāda, ka pieaugot iedzīvotāju vecumam, samazinās informācijas meklēšanas internetā īpatsvars.

"Kas visvairāk ietekmē Jūsu lēmumu, izvēloties atpūtas galamērķi?"

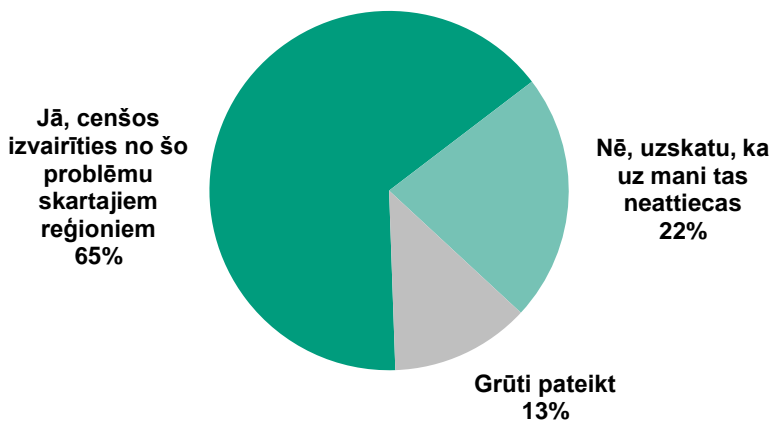

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

Ziņu par teroraktiem un dabas katastrofām ietekme uz ceļojuma izvēli

"Vai ziņas par teroraktiem un dabas katastrofām ietekmē Jūsu lēmumu izvēlēties galamērķi?"

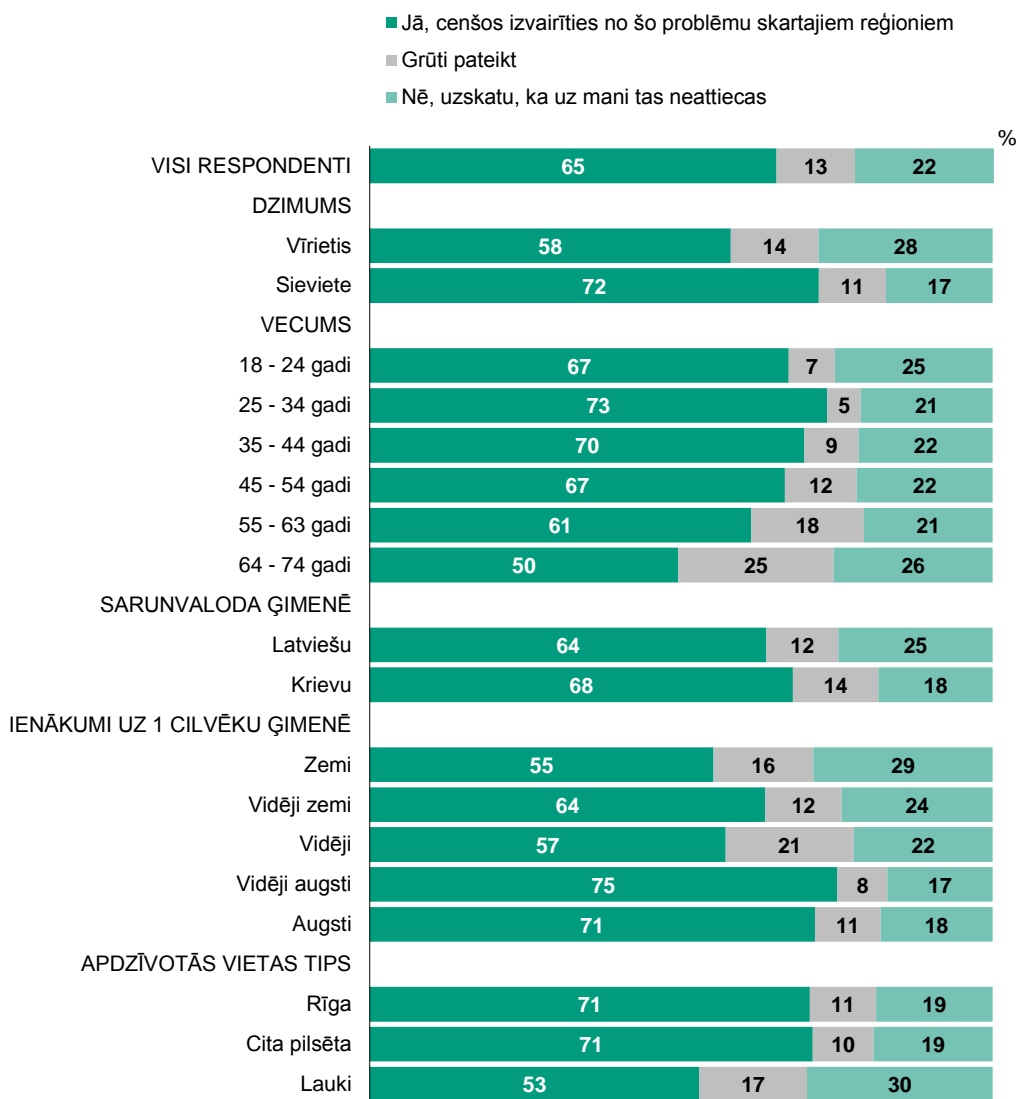
Bāze: visi respondenti, n=1003

65% aptaujāto, izvēloties sava ceļojuma galamērķi, cenšas izvairīties no tādiem reģioniem, kur notiek terorakti vai kādas dabas katastrofas. Tomēr 22% norāda, ka viņu ceļojumu plānus šāda veida informācija neuztrauc, un tas neietekmē viņu izvēli.

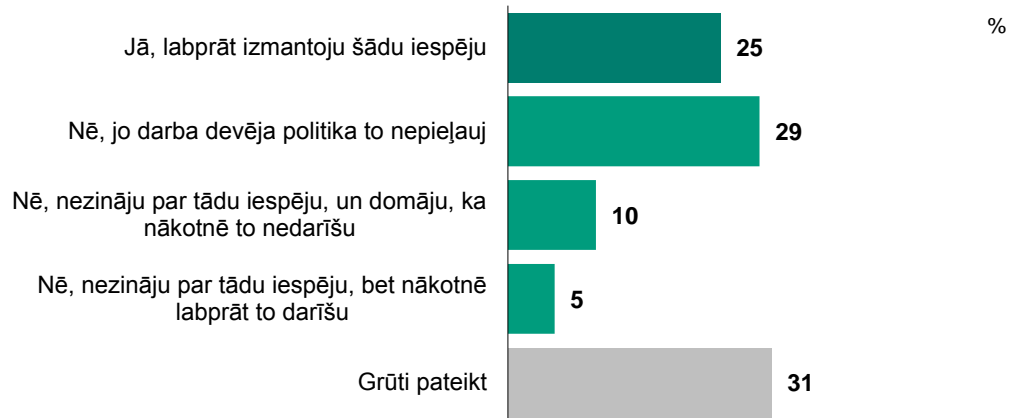
"Vai ziņas par teroraktiem un dabas katastrofām ietekmē Jūsu lēmumu izvēlēties galamērķi?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

Iespējas apvienot darba braucienu ar atpūtu izmantošana

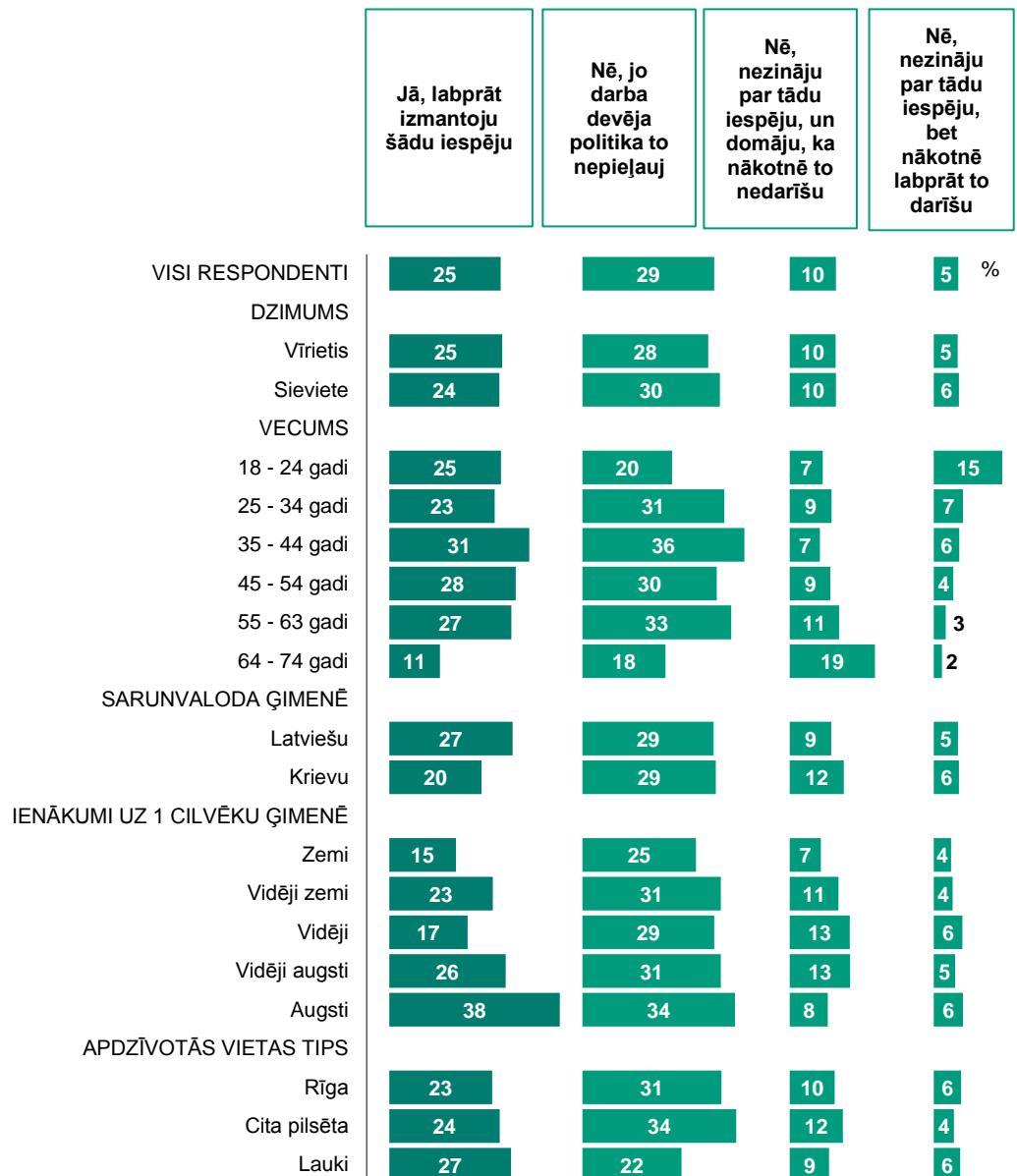
"Vai kādreiz esat izmantojis/-usi iespēju apvienot darījuma braucienu ar atpūtu?"

Bāze: visi respondenti, n=1003

Katrs ceturtais norāda, ka labprāt izmanto iespēju apvienot darījuma braucienu ar atpūtu. Visbiežāk šādu iespēju izmanto iedzīvotāji ar augstākiem ienākumiem. 29% savukārt atzīst, ka darba devējs nepieļauj šādu iespēju.

"Vai kādreiz esat izmantojis/-usi iespēju apvienot darījuma braucienu ar atpūtu?"

Bāze: visi respondenti attiecīgajā grupā

PIELIKUMI

Aptaujas tehniskā informācija

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
ĢENERĀLAIS KOPUMS	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem
PLĀNOTĀS IZLASES APJOMS	1000 respondenti (ģenerālajam kopumam reprezentatīva izlase)
SASNIEGTĀS IZLASES APJOMS	1003 respondenti
IZLASES METODE	Stratificētā nejaušā izlase
STRATIFIKĀCIJAS PAZĪMES	Administratīvi teritoriālā
APTAUJAS VEIKŠANAS METODE	Tiešās intervijas respondentu dzīves vietās
GEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (123 izlases punkti)
APTAUJAS VEIKŠANAS LAIKS	No 08.09.2017. līdz 19.09.2017.

SASNIEGTĀS IZLASES SALĪDZINĀJUMS AR STATISTIKU PAR IEDZĪVOTĀJIEM

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas	Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	LR IeM PMLP Iedz. reģ. dati uz 13.02.2017.
KOPĀ	100.0	100.0	100.0

REĢIONS

Rīga	33.1	33.2	33.2
Pierīga	18.3	18.2	18.2
Vidzeme	9.9	9.8	9.8
Kurzeme	13.0	12.6	12.6
Zemgale	12.0	11.9	11.9
Latgale	13.8	14.2	14.2

DZIMUMS

Vīrieši	47.4	48.0	48.0
Sievietes	52.6	52.0	52.0

TAUTĪBA

Latvieši	58.8	58.8	58.8
Citi	41.2	41.2	41.2

VECUMS

18 - 24 g.v.	11.0	9.6	9.6
25 - 34 g.v.	18.4	21.0	21.0
35 - 44 g.v.	19.4	18.9	18.9
45 - 54 g.v.	18.8	19.1	19.1
55 - 63 g.v.	15.5	16.9	16.9
64 – 74 g.v.	16.8	14.5	14.5

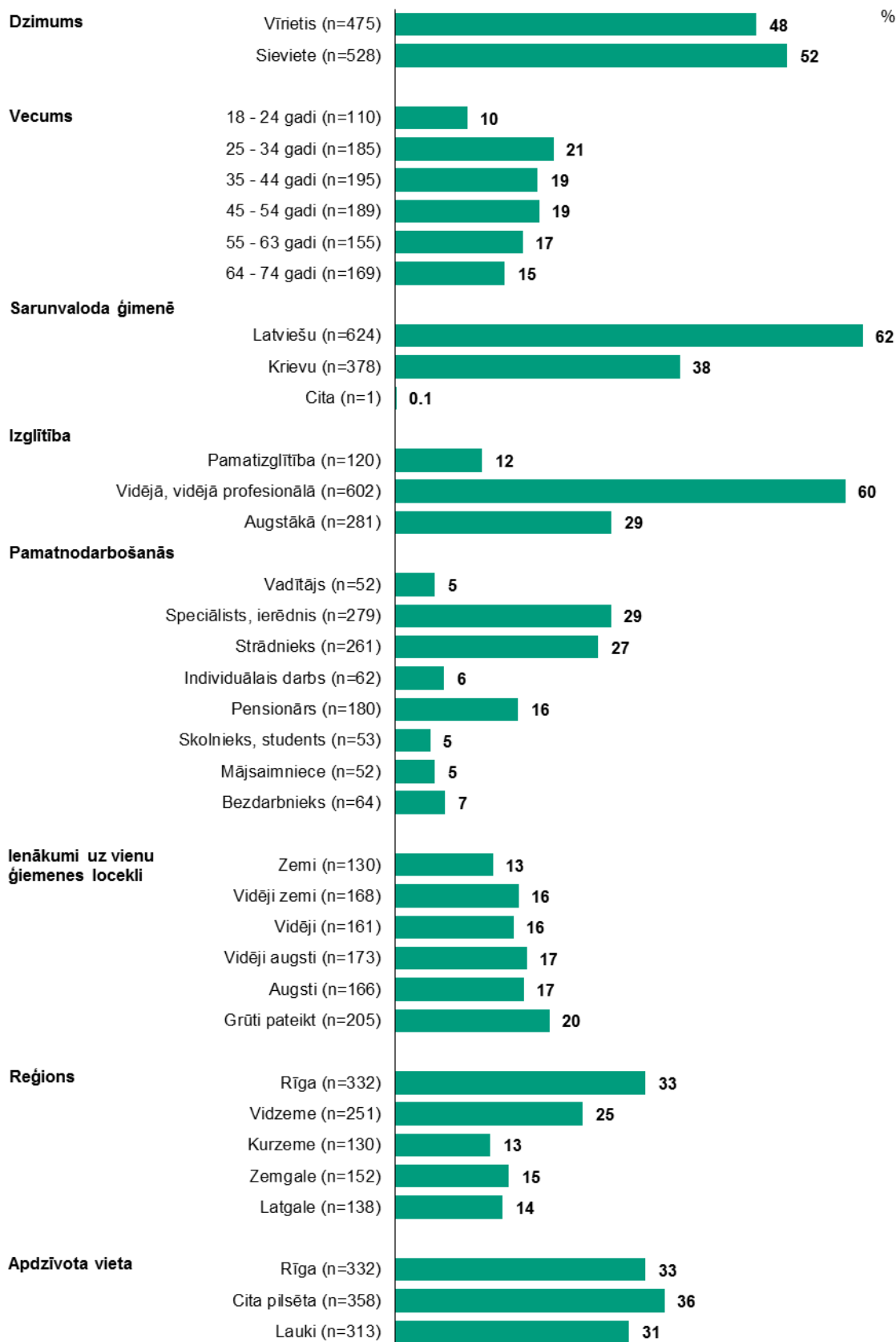
Dati tika svērti pēc pazīmēm: reģions, tautība, dzimums, vecums.

Šajā materiālā norādīti svērti procenti un nesvērts respondentu skaits.

Pētījuma darba grupa

Projekta vadītājs	Arnis Kaktiņš
Latvijas iedzīvotāju aptaujas vadītājas	Kristīne Šaraņina, Santa Šervele
Latvijas iedzīvotāju aptaujas datu masīva izveidošana	Diāna Goreliševa
Darbs pie rezultātu atskaites	Svetlana Aļošina, Karīna Zandere

Respondentu sociāli demogrāfiskais profils

Bāze: visi respondenti, n=1003; 2017. gada septembra aptaujas dati

Terminu skaidrojums

IZLASE

- Latvijas iedzīvotāju kopuma mikromodelis.

REĢIONS

- *Rīga* – Rīgas pilsēta
- *Vidzeme*
Pilsētas – Jūrmala, Valmiera.
Novadi – Alojas, Alūksnes, Amatas, Apes, Ādažu, Babītes, Baldones, Beverīnas, Burtnieku, Carnikavas, Cesvaines, Cēsu, Ērgļu, Garkalnes, Gulbenes, Ikšķiles, Inčukalna, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Krimuldas, Ķeguma, Ķekavas, Lielvārdes, Limbažu, Līgatnes, Lubānas, Madonas, Mazsalacas, Mālpils, Mārupes, Naukšēnu, Ogres, Olaines, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Ropažu, Rūjienas, Salacgrīvas, Salaspils, Saulkrastu, Sējas, Siguldas, Smiltenes, Stopiņu, Strenču, Valkas, Varakļānu, Vecpiebalgas novads.
- *Kurzeme*
Pilsētas – Liepāja, Ventpils.
Novadi – Aizputes, Alsungas, Brocēnu, Dundagas, Durbes, Grobiņas, Kuldīgas, Mērsraga, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rojas, Rucavas, Saldus, Skrundas, Talsu, Vaiņodes, Ventpils novads.
- *Zemgale*
Pilsētas – Jelgava, Jēkabpils.
Novadi – Aizkraukles, Aknīstes, Auces, Bauskas, Dobeles, Engures, Iecavas, Jaunjelgavas, Jaunpils, Jelgavas, Jēkabpils, Kandavas, Kokneses, Krustpils, Neretas, Ozolnieku, Pļaviņu, Rundāles, Salas, Skrīveru, Tērvetes, Tukuma, Vecumnieku, Viesītes novads.
- *Latgale*
Pilsētas – Daugavpils, Rēzekne.
Novadi – Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Riebiņu, Rugāju, Vārkavas, Viļakas, Viļānu, Zilupes novads.

APDZĪVOTĀS VIETAS TIPS

- *Rīga* - Rīgas pilsēta.
- *Cita pilsēta* - Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Jūrmala, Ventpils, Rēzekne, Valmiera, Jēkabpils un citas pilsētas.
- *Lauki* - lauku teritorijas.

IZGLĪTĪBA

- *Pamatizglītība* – respondents ar pamata vai nepabeigtu vidējo izglītību.
- *Vidējā, vidējā profesionālā* – respondents ar vispārējo vidējo vai vidējo profesionālo izglītību.
- *Augstākā* – respondents ar augstāko izglītību.

PAMATNODARBOŠANĀS

- *Vadītājs* - augstākā vai vidējā līmeņa vadītājs: uzņēmuma, firmas, organizācijas, nodaļas vadītājs, vadošais speciālists uzņēmumā, iestādē.
- *Speciālists, ierēdnis* - ierēdnis vai darbinieks valsts, pašvaldību iestādē vai privātā uzņēmumā; nestrādā fizisku darbu.
- *Strādnieks* - ierindas darbinieks rūpniecībā, celtniecībā, lauksaimniecībā, tirdzniecībā, apkalpojošajā sfērā, sabiedriskajā ēdināšanā; strādā fizisku darbu.
- *Individuālais darbs* - pats sev darba devējs, arī profesionāls speciālists (advokāts, ārsts u.tml.), uzņēmuma īpašnieks; persona, kas strādā sev piederošā lauku saimniecībā.
- *Pensionārs* - persona, kas ir pensijā un nestrādā algotu darbu, arī invaliditātes pensionārs.
- *Skolnieks, students* - persona, kas mācās dienas nodaļā kādā no mācību iestādēm.
- *Mājsaimniece* - persona, kas ir mājsaimniece vai mājsaimniece un pašlaik nestrādā algotu darbu; arī ja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā.
- *Bezdarbnieks* - persona, kas ir darba spējīgā vecumā un nekur nestrādā.

ĪENĀKUMU LĪMENIS

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī, ieskaitot visus ienākumus (algas, stipendijas, pabalstus, pensijas utt.) pēc nodokļu nomaksas. Respondenti pēc ienākumu līmeņa ir sadalīti kvintilēs.

- *Zemi* – 199 EUR un mazāk
- *Vidēji zemi* – no 200 līdz 269 EUR
- *Vidēji* – no 270 līdz 349 EUR
- *Vidēji augsti* – no 350 līdz 499 EUR
- *Augsti* – 500 EUR un vairāk

PĒDĒJĀ CEĻOJUMA IZMAKSAS

Vidējās ceļojuma izmaksas vienam cilvēkam. Respondenti pēc pēdējā ceļojuma izmaksām ir sadalīti kvartiles.

- *Zemas* – 199 EUR un mazāk
- *Vidēji zemas* – no 200 līdz 399 EUR
- *Vidēji augstas* – no 400 līdz 569 EUR
- *Augstas* – 570 EUR un vairāk

Pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula

Pētījuma rezultātos vienmēr pastāv zināma *statistiskās kļūdas* varbūtība. Analizējot un interpretējot pētījumā iegūtos rezultātus, to vajadzētu ņemt vērā. Tās atšķirības, kuras iekļaujas statistiskās kļūdas robežās jeb ir mazākas par to, var uzskatīt par *nenozīmīgām*.

Statistiskā kļūda tiek aprēķināta pēc sekojošas formulas:

$$SK = q \times \sqrt{\pi \times (100 - \pi) / n}$$

kur:

SK - statistiskā kļūda

q - koeficients, kas pie 95% varbūtības ir vienāds ar 1.96

π - pētījumā iegūtais respondentu atbilžu procentuālais sadalījums

n - respondentu skaits

Lai ērtāk un ātrāk noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir lietderīgi izmantot statistiskās kļūdas novērtēšanas tabulu.

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOVĒRTĒŠANAS TABULA (ar 95 % varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits [n] =															
	50	75	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1500	2000
1 vai 99	2.8	2.2	1.9	1.4	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.4
2 vai 98	3.9	3.2	2.7	1.9	1.6	1.4	1.2	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.8	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.4	4.5	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.6	5.4	4.7	3.3	2.7	2.3	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.3	1.2	1.0
8 vai 92	7.5	6.1	5.3	3.8	3.1	2.7	2.4	2.2	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.5	1.4	1.2
10 vai 90	8.3	6.8	5.9	4.2	3.4	2.9	2.6	2.4	2.2	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.0	7.4	6.4	4.5	3.7	3.2	2.9	2.6	2.4	2.3	2.1	2.0	1.9	1.8	1.6	1.4
15 vai 85	9.9	8.0	7.0	5.0	4.0	3.5	3.1	2.9	2.6	2.5	2.3	2.2	2.1	2.0	1.8	1.6
18 vai 82	10.7	8.7	7.5	5.3	4.4	3.8	3.4	3.0	2.9	2.7	2.5	2.4	2.3	2.2	1.9	1.7
20 vai 80	11.1	9.1	7.8	5.5	4.5	3.9	3.5	3.2	3.0	2.8	2.6	2.5	2.4	2.3	2.0	1.8
22 vai 78	11.5	9.4	8.1	5.7	4.7	4.1	3.6	3.3	3.1	2.9	2.7	2.6	2.5	2.4	2.1	1.8
25 vai 75	12.0	9.8	8.5	6.0	4.9	4.2	3.8	3.5	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.5	2.2	1.9
28 vai 72	12.5	10.2	8.8	6.2	5.1	4.4	3.9	3.6	3.3	3.1	2.9	2.8	2.7	2.5	2.3	2.0
30 vai 70	12.7	10.4	9.0	6.4	5.2	4.5	4.0	3.7	3.4	3.2	3.0	2.8	2.7	2.6	2.3	2.0
32 vai 68	12.9	10.6	9.1	6.5	5.3	4.6	4.1	3.7	3.5	3.2	3.1	2.9	2.8	2.6	2.4	2.1
35 vai 65	13.2	10.8	9.4	6.6	5.4	4.7	4.2	3.8	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.7	2.4	2.1
40 vai 60	13.6	11.1	9.6	6.8	5.5	4.8	4.3	3.9	3.6	3.4	3.2	3.0	2.9	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	13.8	11.3	9.8	6.9	5.6	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	2.9	2.8	2.5	2.2
50 vai 50	13.9	11.3	9.8	6.9	5.7	4.9	4.4	4.0	3.7	3.5	3.3	3.1	3.0	2.8	2.5	2.2

Lai noteiktu statistisko mērījuma kļūdu, ir jāzina nesvērts respondentu skaits attiecīgajā grupā un rezultāts procentos. Izmantojot šos lielumus, tabulas attiecīgajā iedaļā var atrast statistiskās mērījuma kļūdas robežas + / - procentos ar **95% varbūtību**.

Piemēram, ja pētījuma rezultāti rāda, ka no visiem aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem (respondentu skaits n=1000) tiek iegūta mērķa grupa 10.0%, kas pauž apstiprinošu attieksmi pret spriedumu vai izteikumu "X", tad ar 95% varbūtību var teikt, ka statistiskā mērījuma kļūda šeit ir + / - 1.9% robežās. No tā izriet, ka mērķa grupa, kura identificē sevi ar spriedumu vai izteikumu "X", ir no 8.1% līdz 11.9%.

Aptaujas anketa

T1. Vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat bijis/-usi ārpus Latvijas? Ja JĀ, tad kādu iemeslu dēļ?

Var būt vairākas atbildes

Esmu bijis/ -usi atpūtas ceļojumā	1	--- > T2
Esmu bijis/ -usi citu privātu iemeslu dēļ	2	--- > T6
Esmu bijis/ -usi darba darīšanās	3	
Neesmu bijis ārpus Latvijas	4	
Grūti pateikt/ NA	8	

T2. Kā Jūs organizējat savu pēdējo atpūtas ceļojumu: pats patstāvīgi (t.i., paši pirkāt biļetes, pasūtījāt viesnīcu, kārtojāt vīzu – ja tāda bija nepieciešama) vai arī izmantojāt kādas tūrfirmas pakalpojumus? Viena atbilde

Pilnībā patstāvīgi, izmantojot internetu	1
Tūrfirma veica daļu darbību (piemēram, vīzu noformēšana, biļešu iegāde), bet daļu veicām paši ar interneta starpniecību	2
To pilnībā organizēja tūrfirma (iegādājos jau pilnībā gatavu tūri)	3
Grūti pateikt/ NA	8

T3. Kādā veidā Jūs apmaksājat pēdējā atpūtas ceļojuma izdevumus?

Var būt vairākas atbildes

Tam tika īpaši krāta nauda	1
Tēriņi tika segti no Jūsu rīcībā esošajiem līdzekļiem – nekas īpaši krāts netika	2
Ceļojumu apmaksāja citi (vecāki, tuvinieki, draugi u.tml.)	3
Nēmu kredītu/ aizņēmos naudu no citiem	4
Citā veidā	5
Grūti pateikt/ NA	8

T4. Kāds bija Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?

Var būt vairākas atbildes

Pludmales/ pie jūras	1
Ārstniecības/ veselības atgūšanas (SPA utt)	2
Ekskursijas (piemēram, pilsētas tūres, muzeju, vēsturisku vietu apmeklējumi)	3
Aktīvā atpūta (piemēram, slēpošana, sports u.tml.)	4
Koncertu, festivālu apmeklējumi	5
Makšķerēšana, medības	6
Atpūta pie dabas (piemēram, pastaigas pa dabas takām, nacionālo parku apmeklējumi u.tml.)	7
Cits atpūtas veids	8
Grūti pateikt/ NA	98

T5. Cik daudz naudas Jums (eiro uz vienu mājsaimniecības locekli) izmaksāja Jūsu pēdējais atpūtas ceļojums ārpus Latvijas?

(atzīmēt summu) € Nav atbildes 98

UZDOT VISIEM!

T6. Vai Jūs plānojat tuvāko 12 mēnešu laikā doties kādā atpūtas ceļojumā ārpus Latvijas? Viena atbilde

Jau ir konkrēts plāns	1	--- > T7
Ir tikai ieceres	2	
Nav nodoma doties ceļojumā	3	--- > T8
Grūti pateikt/ NA	8	

T7. Runājot par atpūtas ceļojumiem ārpus Latvijas vai tuvākajos 12 mēnešos Jūs šādām aktivitātēm visdrīzāk tērēsiet vairāk, tikpat vai mazāk naudas nekā Jūs iztērējāt iepriekšējos 12 mēnešos? Viena atbilde

Vairāk	1
Tikpat	2
Mazāk	3
Iepriekšējos 12 mēnešos šādu tēriņu nebija	4
Grūti pateikt/ NA	8

UZDOT VISIEM!**T8. Kas visvairāk ietekmē Jūsu lēmumu, izvēloties atpūtas galamērķi? Viena atbilde**

Internetā atrodamā informācija, tostarp sociālie tīkli	1
Reklāmas materiāli	2
Tūrisma aģentūru speciālistu ieteikumi	3
Draugu un ģimenes ieteikumi	4
Grūti pateikt/ NA	8

T9. Vai ziņas par teroraktiem un dabas katastrofām ietekmē Jūsu lēmumu izvēloties galamērķi?*Viena atbilde*

Jā, cenšos izvairīties no šo problēmu skartajiem reģioniem	1
Nē, uzskatu, ka uz mani tas neattiecas	2
Grūti pateikt/ NA	8

T10. Vai kādreiz esat izmantojis/-usi iespēju apvienot darījuma braucienu ar atpūtu? Viena atbilde

Jā, labprāt izmantoju šādu iespēju	1
Nē, nezināju par tādu iespēju, bet nākotnē labprāt to darīšu	2
Nē, nezināju par tādu iespēju, un domāju, ka nākotnē to nedarīšu	3
Nē, jo darba devēja politika to nepieļauj	4
Grūti pateikt/ NA	8

SKDS

sabiedriskās domas pētījumu centrs

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010

Tālr.: 67 312 876, fakss: 67 312 874

E-mail: skds@skds.lv

www.skds.lv